

BVTH-Jaarverslag 2019

BESTEMMEN

VERGUNNEN

FYSIEKE LEEFOMGEVING

TOEZICHT

HANDHAVEN

Gemeente Enschede

December 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Scope van het verslag	3
1.3	(Beleids-)doelen	4
1.4	Ibt-beoordeling.....	5
2	Ontwikkelingen in 2019	6
2.1	Omgevingsdienst Twente (ODT).....	6
2.2	Wet- en regelgeving	7
2.3	Openbare Orde & Veiligheid	9
2.4	Motie Binnenstad	11
2.5	Sluitende Beleids- en uitvoeringscyclus.....	11
2.6	Clusterbrede en/of afdelingsoverschrijdende activiteiten	13
3	Verslag Bestemmen.....	15
3.1	Ontwikkelingen	15
3.2	Activiteiten.....	15
3.3	Evaluatie & Bijsturing.....	16
4	Verslag Vergunnen	17
4.1	Ontwikkelingen	17
4.2	Activiteiten.....	17
4.3	Evaluatie & Bijsturing.....	19
5	Verslag Toezicht & Handhaving	19
5.1	Handhaven Bouwen & Milieu (HBM)	20
5.2	Handhaven Openbare Ruimte.....	24
6	Verslag Brandweer Twente (BT)	30
6.1	Inleiding	30
6.2	Verslag advisering.....	30
6.3	Verslag Toezicht	32
6.4	Evaluatie en bijsturing	33
	Bijlage 1 Aantallen Handhaven Bouwen & Milieu	36

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het jaarverslag van Bestemmen, Vergunnen, Toezicht en Handhaven binnen de fysieke leefomgeving over het jaar 2019 (verder BVTH-Jaarverslag 2019). Op basis van de wettelijke kwaliteitscriteria die vastliggen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Verordening VTH wordt er jaarlijks een BVTH-Jaarverslag opgesteld.

Met het BVTH-Jaarverslag 2019 brengt het college verslag uit van de uitgevoerde BVTH-taken in 2019 in samenhang met het BVTH-Uitvoeringsprogramma voor 2019. Dit programma geldt als uitgangspunt en is de basis voor de verslaglegging in dit jaarverslag. Door hierover verslag te leggen en de uitkomsten hiervan te gebruiken voor het programma voor volgend jaar, maakt het college duidelijk of en in hoeverre de uitvoering van de BVTH-taken leidt tot het bereiken van de doelen die in het BVTH-beleid zijn vastgelegd.

In 2018 is het BVTH-Beleid vastgesteld en daarmee is de basis gelegd voor een nieuwe periode van het uitvoeren van de beleids- en uitvoeringscyclus, waar het BVTH-beleid, het BVTH-Uitvoeringsprogramma en het BVTH-jaarverslag onderdeel van uitmaken.

De uitvoeringsorganisatie werkt, samen met de samenwerkingspartners, continue aan het verbeteren van de documenten die in deze beleids- en uitvoeringscyclus zijn opgenomen. Dit brengt met zich mee dat de vorm en opbouw van de documenten anders kunnen zijn dan het voorgaande jaar. Dit laat onverlet dat de opzet en inhoud van de documenten hetzelfde blijft. In het BVTH-beleid liggen de visie, de uitgangspunten en doelen, de omgevingsanalyse en de strategieën vast. Het BVTH-Uitvoeringsprogramma vertaalt het BVTH-Beleid naar de concrete uitvoering van de BVTH-taken door de uitvoeringsorganisatie. Het BVTH-jaarverslag geeft weer of en in hoeverre we met de uitvoering van de BVTH-taken ons programma hebben uitgevoerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de beleids- / en uitvoeringscyclus¹.

De Big-8 beleids- en uitvoeringscyclus voor VTH

1.2 Scope van het verslag

Dit BVTH-Jaarverslag 2019 gaat over de hele keten van BVTH. Naast de taken op basis van het omgevingsrecht (o.a. bouwen, slopen, ruimtelijke ordening, monumenten, brandveilig gebruik en milieu) zijn ook de taken op het gebied van openbare ruimte (o.a. APV, parkeren en Drank –en Horecawet) opgenomen in dit BVTH-Jaarverslag.

¹ "Big-Eight"- beleids- en uitvoeringscyclus, zoals vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, hoofdstuk 5), het Besluit omgevingsrecht (Bor, hoofdstuk 7) en de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor, hoofdstuk 10)

De BVTH-taken die door de Brandweer Twente voor de gemeente Enschede worden uitgevoerd maken ook onderdeel uit van dit BVTH-Jaarverslag. Het BVTH-Jaarverslag van de Omgevingsdienst Twente (ODT) wordt in regionaal verband opgesteld en afgestemd. De verslaglegging over de cijfers en doelen volgt in het eerste kwartaal van 2020. In dit BVTH-Jaarverslag vindt u alleen een tekstuele verslaglegging van de uitgevoerde taken door de ODT.

Voor de verslaglegging over 2019 is de periode van 1 oktober 2018 tot 1 oktober 2019 aangehouden.

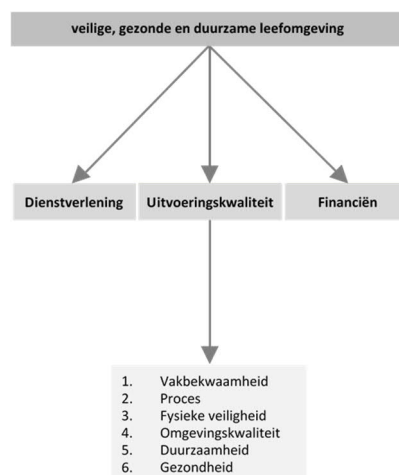
1.3 (Beleids-)doelen

In ons BVTH-Beleid hebben wij onze doelen beschreven. Met dit BVTH-Jaarverslag willen wij verslag leggen over het bereiken van deze doelen in 2019. Voor de volledigheid herhalen wij hieronder ons hogere doel en de concrete uitwerking van dit hogere doel².

Het leveren van een kwalitatieve bijdrage aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving

Op basis van dit hogere doel hebben we concretere doelstellingen uitgewerkt die gerangschikt zijn volgens de 3 onderdelen uit de gemeentelijke kwaliteitsverordening VTH:

- Dienstverlening (Doelstelling: We zetten in op het verbeteren van kwaliteit, stellen daarbij de klant centraal en houden feeling met wat er leeft in de stad.)
- Uitvoeringskwaliteit (6 onderdelen)
 - 1.) Vakbekwaamheid (Doelstelling: De vakbekwaamheid van alle medewerkers van het cluster O&R voldoet op termijn aan de kwaliteitscriteria.)
 - 2.) Proces (Doelstelling: We voeren onze BVTH-taken strategisch, programmatisch en onderling afgestemd uit.)
 - 3.) Fysieke veiligheid (Doelstelling: We borgen brand- en constructieve veiligheid)
 - 4.) Omgevingskwaliteit (Doelstelling: We zorgen voor een sterke keten tussen ruimtelijke kwaliteit, uitvoeringsbeleid en de uitvoering zelf en verbreden onze scope)
 - 5.) Duurzaamheid (Doelstelling: We faciliteren innovatieve duurzame ontwikkelingen.)
 - 6.) Gezondheid (Doelstelling: Het onderdeel gezondheid ontwikkelen we door.)
- Financiën (Doelstelling: Het budget volgt de gewenste kwaliteit, tenzij geen budget verkregen kan worden.)

Verbeelding uit het BVTH-Beleid van onze (beleids-)doelen.

² Doelen zoals beschreven in ons vastgestelde BVTH-Beleid 2018

1.4 Ibt-beoordeling

De Provincie Overijssel heeft als Interbestuurlijk toezichthouder (Ibt) getoetst of en in hoeverre wij voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria. In 2018 was over de periode 2017 nog het kleurbeeld 'Oranje' gegeven, wat neerkomt op een beoordeling als 'redelijk adequaat'.

Bij de beoordeling in 2019 over de periode 2018 is het kleurbeeld 'Groen' gegeven. Dit betekent dat we door het doorvoeren van een aantal verbeteringen nu als 'adequaat' worden beschouwd. Desalniettemin heeft de Provincie ons nog de volgende verbeterpunten meegegeven:

1. Maak een probleemanalyse die over Enschede gaat.
2. Werk de risicoanalyse, meetbare doelen vertaald in passende activiteiten en monitoring uit, zoals voorgenomen in de werkvoorraad 2019.
3. Neem het actiepoint -meetbare doelen- op in de werkvoorraad. En voer dit in 2019 uit.
4. Vertaal het Enschedese BVTH-beleid en het regionale milieubeleid door in de uitvoeringsprogramma's voor 2020.
5. Geef in 2019 inzicht in het voldoen aan de vastgestelde Kwaliteitsverordening VTH en doe hiervan, conform de verordening, mededeling aan de gemeenteraad.

In 2019 hebben we de verbeterpunten 1 t/m 3 opgepakt, maar dit heeft nog niet geleid tot concrete producten op basis waarvan we al in 2020 kunnen gaan werken (zie ook paragraaf 2.5). In het najaar van 2019 is dit in een ambtelijk overleg met de Provincie besproken en toegelicht. De verbeterpunten verwachten wij in 2020 af te kunnen ronden. Voor wat betreft verbeterpunten 4 en 5 hebben we deze doorgevoerd (zie ook paragraaf 2.5).

2 Ontwikkelingen in 2019

2.1 Omgevingsdienst Twente (ODT)

Op 1 januari 2019 is de Omgevingsdienst Twente (verder ODT) operationeel geworden. De Omgevingsdienst Twente is een Gemeenschappelijke Regeling bestaande uit de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel. De ODT zorgt voor de uitvoering van (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Wij hebben alleen de wettelijk verplicht in te brengen basistaken (met een omvang van 4,2 fte) bij de ODT ondergebracht en gaan in 2021 opnieuw beoordelen of we per 1 januari 2022 meer taken gaan inbrengen. Tot 1 januari 2022 blijven wij in beginsel de milieutaken die niet onder het basistakenpakket vallen zelf uitvoeren en ook bekostigen.

De reden daarvoor is gelegen in het feit dat door de wijze van besluitvorming in het Algemeen Bestuur van ODT van 5 oktober 2018 met betrekking tot de begroting 2019 niet werd voldaan aan twee voorwaarden, die vooraf door ons zijn gesteld aan het inbrengen van die extra taken:

1. de kosten van de ODT voor de uitvoering van één en hetzelfde takenpakket mogen niet structureel hoger liggen. Met een stijging van de extra kosten - op basis van een tijdens het oprichtingsproces gewijzigd vastgestelde verdeelsleutel voor de overheadkosten - tot €334.000 euro, met een lange afbouwperiode voor onze gemeente om tot budgettair-neutraal te komen, wordt niet aan de gestelde voorwaarde voldaan.
2. de Twentse norm en de daaruit voortvloeiende kwaliteit zou gelijk of beter moeten zijn dan de huidige Enschedese norm. Ook mag de Twentse norm niet leiden tot een werkwijze die wezenlijk minder efficiënt is dan de Enschedese. Ook aan deze voorwaarde is volgens Enschede niet voldaan.

Dat heeft tot gevolg gehad dat wij op 16 oktober 2018 hebben besloten om per 1 januari 2019 niet met 10,9 fte over te gaan, maar slechts met 4,2 fte. Aan ODT is dit op 23 oktober 2018 medegedeeld waarbij is aangegeven dat wij in 2021 opnieuw beoordelen of we per 1 januari 2022 meer taken gaan inbrengen dan het wettelijk verplichte basistakenpakket. Tot 1 januari 2022 blijven wij in beginsel de milieutaken die niet onder het basistakenpakket vallen zelf uitvoeren en ook bekostigen. Daarmee hebben wij ook duidelijkheid gegeven aan de betrokken medewerkers.

Tegelijkertijd hebben wij - in verband met de gestelde voorwaarde zoals geformuleerd onder punt 1 - de vaststelling van de begroting ODT 2019 als een geschil in de zin van de Gemeenschappelijke Regeling ODT aangemerkt en hebben wij een pro forma bezwaarschrift op basis van de Algemene wet bestuursrecht ingediend.

Het jaar 2019 heeft voor een groot deel in het teken gestaan van (bestuurlijke) gesprekken over het geschil teneinde te komen tot een oplossing. Helaas hebben de gesprekken (nog) niet geleid tot een oplossing. Ook tegen de begroting ODT 2020 is een pro forma bezwaar ingediend en opnieuw is het verschil van inzicht aangemerkt als een geschil. Dit betekent dat dit verschil van inzicht ook in 2020 nog doorloopt. Wij gaan ervan uit dat dit ook in 2020 wordt opgelost.

Op zich verloopt de samenwerking goed. Wel is er soms onduidelijkheid over wat er wel/niet onder het basistakenpakket valt en is het in de afstemming soms nog wat zoeken. Dat heeft ook te maken met de opstartfase van ODT en de nieuwe manier van werken voor de collega's.

Het BVTH-Jaarverslag van de Omgevingsdienst Twente wordt in regionaal verband opgesteld en afgestemd. De verslaglegging over de cijfers en doelen volgt later. De planning hiervoor is vaststelling in het eerste kwartaal van 2020.

2.2 Wet- en regelgeving

Omgevingswet

In 2019 is langs de volgende sporen gewerkt aan de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021:

1. Werken aan een Omgevingsvisie. Verschillende beleidsdocumenten gericht op de ontwikkeling van de stad zijn afgerond, daaronder op het gebied van wonen, werklocaties en retail. De visies geven op onderdelen inhoudelijk richting aan het Omgevingsplan.
2. Voorbereiding op het Omgevingsplan. We hebben geïnventariseerd welke gemeentelijke regels, waaronder uit verordeningen en beleid, relevant zijn voor de fysieke leefomgeving. Deze regels zijn samengebracht in een eerste versie van een leefmilieuverordening die onderdeel gaat uitmaken van het Omgevingsplan. Ook zijn alle andere onderdelen en actielijnen om tot een Omgevingsplan te komen, in beeld gebracht.
3. Voorbereiding op het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Om aan te kunnen sluiten op de Landelijke Voorziening van het DSO moeten drie nieuwe applicaties worden aanbesteed, ingekocht en ingevoerd. Het gaat om een nieuwe applicatie voor VTH-processen, voor het Omgevingsplan en voor Toepasbare Regels. Er is een projectteam opgericht dat de aanbesteding voor een belangrijk deel heeft voorbereid. Hiernaast zijn aandachtspunten uit een 0-meting op het gebied van de huidige ICT en Geo-informatie opgepakt.
4. Stijlontwikkeling. Er lopen meerdere experimenten op het terrein van dienstverlening en participatie die bijdragen aan het ontwikkelen van onze 'stijl' van dienstverlening.

Milieuzonering nieuwe stijl

Vooruitlopend op de Omgevingswet is het doel om afwegingen over milieubelastende functies en de omgeving integraal te kunnen maken. De komst van de Omgevingswet vraagt meer dynamiek, flexibiliteit en afwegingsruimte dan de huidige handreiking milieuzonering mogelijk maakt. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft daarom een nieuwe publicatie (mei 2019) Milieuzonering nieuwe stijl opgesteld met daarin een andere aanpak voor dezelfde opgave. Kern van deze publicatie is om de toelating van bedrijven te reguleren op basis van een beschikbaar gestelde milieuruimte per bedrijf, aan de hand van concrete milieunormen. Deze regels en normen worden gesteld in het belang van een goede ruimtelijke ordening/gezonde en veilige fysieke leefomgeving, ten behoeve van een optimaal en doelmatig grondgebruik. In 2019 hebben we de ontwikkelingen op dit gebied gevolgd. Ook hebben we deelgenomen aan cursussen op dit gebied.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb zal volgens de huidige planning 1 januari 2021 in werking treden. Het belangrijkste doel van de wet is het versterken van de positie van de opdrachtgever of eindgebruiker van een bouwwerk. De inwerkingtreding van deze wet heeft gevolgen voor de formatie van de gemeente, de werkprocessen, financiën, communicatie – informatievoorziening en ICT.

In 2019 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de invoering van deze wet. De afdelingen Vergunnen en Handhaven Bouwen & Milieu zijn hierbij het meest betrokken. Er is een interne werkgroep in het leven geroepen die het proces gaat begeleiden. Om te weten te komen wat de invoering van deze wet gaat betekenen zijn we in 2019 begonnen met ons goed te oriënteren op deze wet. Een aantal medewerkers heeft daarvoor studiebijeenkomsten bezocht.

Wij zijn in het 4^e kwartaal gestart met de eerste proefprojecten, waarin we gaan werken alsof de wet al ingevoerd is en we op basis van goed tijdschrijven de consequenties van de invoering inzichtelijk maken. De gemeenteraad is op 25 november 2019 in het randprogramma geïnformeerd over de wet en de wijze waarop wij de invoering voorbereiden.

Stikstofproblematiek (PAS)

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: 'PAS') niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden.

De uitspraak van de Raad van State heeft consequenties voor veel (ruimtelijke) ontwikkelingen, zoals realisatie van woningbouw of nieuwe bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven. De ecologische onderbouwing ("de passende beoordeling") van het PAS kan niet meer als basis voor toestemmingverlening worden gebruikt. Dit betekent voor veel ruimtelijke ontwikkelingen, ook op grote afstand van Natura 2000-gebieden, dat zij op een andere manier moeten aantonen, dat hun project of plan (zoals een bestemmingsplan) op voorhand geen significant schadelijke effecten heeft op de Natura 2000-gebieden. Pas daarna kan toestemming worden verleend.

Wij werken momenteel aan een "gemeentelijke lijn" om al in een vroegtijdig stadium duidelijkheid te kunnen verschaffen of er wel of niet sprake zal zijn van significante effecten op Natura 2000-gebieden. Hierin is de samenwerking gezocht met andere gemeenten binnen en buiten de provincie en uiteraard de provincie Overijssel.

Onduidelijk is hoe het landelijke en provinciale afwegingskader eruit zal komen te zien en wat dit betekent voor de werkwijze in Enschede. In elk geval zal ook in 2020 extra capaciteit gereserveerd worden om op een adequate wijze invulling te geven aan oplossingsrichtingen rondom de stikstofproblematiek.

PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen)

In juli 2019 is er vanuit het ministerie van I&W het zogeheten "Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" landsdekkend uitgerold. Dit tijdelijke handelingskader en de PFAS-problematiek zijn van invloed op het grondstromenbeleid in heel Nederland, dus ook in Twente. Dit houdt in dat grond en baggerspecie, dat verzet moet gaan worden, onderzocht dient te zijn op het giftige PFAS. De uitkomsten worden getoetst aan specifieke normen in het tijdelijk beleid. Het ingezette beleid heeft echter in het geval van PFAS-houdende grond en baggerspecie voor stagnatie gezorgd bij werkzaamheden waarbij deze grond/specie vrijkomt. Deze vervuilde grond kan namelijk niet worden afgezet bij verwerkers ("het grondverzet zit op slot").

In Twente wordt deze ongewenste situatie vooralsnog als volgt opgelost. Er is een stappenplan besproken met alle Twentse gemeenten en de ODT. Tot aan ongeveer april 2020 worden aanvullende PFAS-onderzoeksgegevens verzameld en komt er een PFAS-kaart met bijbehorend, aanvullend beleid.

Landelijke richtlijn Bouw- en sloopveiligheid

In het laatste kwartaal van 2019 is de Landelijke Richtlijn voor Bouw- en sloopveiligheid als Beleidsregel vastgesteld. Dat houdt in dat meer objectief – aan de hand van een risicomatrix - duidelijk zal worden in welke situaties aan een (aanvraag om een) omgevingsvergunning bouwen de voorwaarde van het indienen van een Veiligheidsplan wordt gesteld.

Deze landelijke richtlijn is ontwikkeld door de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht en delen daarvan zijn door het Rijk overgenomen in de wijziging van het Bouwbesluit. Dat betreft de veiligheidsafstanden en de bouwveiligheidszone. Na inwerkingtreding van deze wijziging per 1 januari 2020 worden deze regels bindende regelgeving waarop dient te worden getoetst en gehandhaafd.

Naast het vaststellen van deze richtlijn als uitgangspunt voor gemeentelijk beleid wordt ook aandacht besteed aan het implementeren van deze richtlijnen in onze organisatie. Medio november 2019 is voor een groot aantal medewerkers binnen het cluster O&R een in company cursus over dit onderwerp georganiseerd. Tot slot zal ook expliciet aandacht worden gegeven aan de rol en verantwoordelijkheid van de onderscheiden afdelingen in de keten van vergunningverlening tot handhaving en de betrokkenheid van externe stakeholders daarbij. Dit werkt dan ook door in 2020.

2.3 Openbare Orde & Veiligheid

Ondermijning

Ondermijning heeft een steeds betere plek gekregen in de processen en in het 'DNA' van onze medewerkers. Waar voorheen vooral uitsluitend dienstverlenend werd gekeken of initiatieven uit de maatschappij wel of niet volgens de wensen en/of regels gerealiseerd konden worden, ontstaat er nu ook een meer kritische blik naar criminele indicatoren bij nieuwe initiatieven.

Zo worden, ter voorkoming van het faciliteren van criminele activiteiten, meer vergunningaanvragen getoetst aan geactualiseerd Bibob-beleid (zie ook hieronder) met een breder toepassingsbereik. Ook vindt er meer integrale afstemming plaats. Zowel intern met het team Veiligheid van de Concernstaf, als extern met o.a. de politie, het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC-ON), de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie (OM). Op deze manier kan zorgvuldiger worden onderzocht of vergunningaanvragen, nieuwe initiatieven en overige ontwikkelingen gerelateerd kunnen worden aan criminogene factoren.

De afdelingen Bestemmen, Vergunnen, Handhaven Bouwen & Milieu en Handhaven Openbare Ruimte hebben aandacht en blijven aandacht houden voor dit onderwerp. Zowel in het reguliere toezicht – onze ogen en oren in de openbare ruimte ter verbetering van onze informatiepositie–, als via een structurele Multidisciplinaire Integrale Aanpak (de MIA-acties, zie ook hieronder) waar met diverse interne en externe partners 'verdachte' (overlast)panden en locaties gecontroleerd worden.

Om ondermijning goed aan te kunnen pakken is het nodig dat de lijn tussen verschillende afdelingen, maar ook richting externe partners goed en kort blijft. Een goede informatie-uitwisseling is noodzakelijk. We houden aansluiting met landelijke en regionale initiatieven en dragen actief bij aan een 'weerbare Overheid'. Daar blijven we dus ook in 2020 op inzetten.

Wet Bibob

De gemeente Enschede past sinds 2005 de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) toe. Dit deden we uitsluitend bij vergunningaanvragen in de branches horeca en prostitutie.

Om naast de strafrechtelijke aanpak ook bestuurlijk een bijdrage te kunnen leveren aan de integrale aanpak van ondermijning en om de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie te verhogen, is er in Enschede voor gekozen om de Wet Bibob, die meer preventieve mogelijkheden biedt, ook breder te gaan toepassen. Op 15 maart 2019 is de Bibob-coördinator aangesteld om deze bestuurlijke bijdrage te implementeren, te coördineren en uit te voeren.

Bibob-beleid

Om te kunnen beginnen met een uitgebreidere uitvoering van de Wet Bibob bleek het noodzakelijk om het Bibob-beleid van 2004 te actualiseren. Het geactualiseerde Bibob-beleid heeft tot doel duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de wet in Enschede wordt toegepast. De 'Beleidsregel Wet Bibob gemeente Enschede 2019' is in het laatste kwartaal van 2019 vastgesteld.

Vorbereiding uitvoering

Om de Bibob-procedures in de toekomst soepel te laten verlopen zijn door de Bibob-coördinator voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Er zijn gesprekken gevoerd met de interne en externe samenwerkingspartners. Daarnaast zijn er voor de interne en externe partners en betrokkenen Bibob-presentaties gegeven.

Interne richtlijn

Naast al deze voorbereidende werkzaamheden heeft de Bibob-coördinator een interne richtlijn opgesteld en bij het Bedrijfsvoeringsoverleg ingebracht. Deze richtlijn ziet toe op het organiseren en bijwonen van (gemeentelijke) bijeenkomsten en is op 10 september 2019 vastgesteld. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verhogen van de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie.

Aantallen

De Bibob-coördinator heeft in 2019, naast de reguliere Bibob-procedures, in totaal 24 extra complexere Bibob-dossiers behandeld.

MIA-Acties

Algemeen

De MIA (Multidisciplinaire Integrale Aanpak) acties worden in de hele stad ingezet. Vanuit de BVTH-Uitvoeringsorganisatie doen de afdelingen Handhaven Bouwen en Milieu en Handhaven Openbare Ruimte mee aan deze acties. De andere gemeentelijke deelnemers aan deze acties zijn; handhaving Basisregistratie Personen (BRP), handhaving Zorg, handhaving Werk- en Inkomen.

De externe partners bij de MIA-acties zijn: Politie, Brandweer, Belastingdienst, Douane, Arbeidsinspectie, Nieuwe Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Sociale Recherche Twente. De omvang van de MIA-teams is geleidelijk gegroeid. Het streven blijft de samenstelling van de teams zo compact mogelijk te houden (bij voorkeur maximaal 8 personen).

Aantallen

Het aantal MIA-acties in 2019 is 16 geweest. Per MIA-Actie zijn gemiddeld 15 panden bezocht.

Evaluatie

De resultaten van de MIA-acties variëren sterk. Er werden panden gesloten vanwege brandgevaar en/of onveilige bewoningssituaties of na het aantreffen van verdovende middelen. Op het terrein van hygiëne zijn 'achterblijvers' (extra) gecontroleerd, waardoor deze versneld naar een acceptabel kwaliteitsniveau zijn gebracht. Het is merkbaar dat er een omslag is gekomen in aanmeldingen van geschikte panden voor de MIA-acties. Er worden nagenoeg geen grote excessen meer aangeleverd. De aangeleverde (bekende) panden zijn door de gebruikers/eigenaren fysiek aangepast. De voornaamste geconstateerde afwijkingen/overtredingen zijn nu defecte noodverlichtingen, onbeschermd elektrische leidingen, geen (door)valbeveiligingen, niet gekeurde blusmiddelen, onvoldoende productkennis, genotsmiddelen (drank/tabak) die illegaal zijn geïmporteerd, de feitelijke situatie is niet in overeenstemming met het bestemmingsplan en/of de verleende vergunning(en), het bij toeval aantreffen van drugs(gerelateerde zaken) en verkeerde inschrijvingen basisregistraties of uitkerings-c.q. toeslagenfraude.

Bijsturing

De verzoeken om een gerichte MIA-actie blijven toenemen. Deze verzoeken komen met name vanuit casussen woonoverlast, themagerichte aanpak (huisjesmelkers), wonen op recreatieparken en probleemgebieden (industrieterreinen). Bij de MIA-acties is de wens om meer 'voor elkaar' te controleren. Hiermee kunnen we de teams zo klein mogelijk houden en efficiënter werken. Inzetten op signalen vanuit casustafels, het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC), of vanuit de Bibob-toetsingen. Ook blijven we aansluiting houden met de VAD-actie (Voorkomen, Aanpakken, Doorpakken) die twee keer per jaar in het kader van de aanpak ondermijning in de hele regio (gelijktijdig door alle handhavingsinstanties) wordt uitgevoerd. Voor de (nabije) toekomst willen we onderzoeken of we door de inzet van slimme technologische ontwikkelingen, zoals b.v. drones, mobiele scanapparatuur en softwaretools, de resultaten/opbrengsten van de MIA-acties beter en completer inzichtelijk kunnen maken.

Evenementen

We hebben in 2019 een groei van het aantal evenementen ervaren. Niet alleen het aantal kleinere A-evenementen, maar ook het aantal middelgrote B- (50) en grote C-evenementen (14) is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Hierdoor was alle beschikbare capaciteit van de afdeling Vergunnen nodig om evenementenvergunningen te kunnen verlenen en hebben we beperkt uitvoering kunnen geven aan andere acties uit het uitvoeringsprogramma.

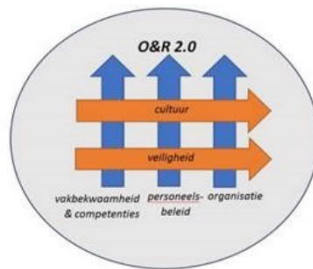
2.4 Motie Binnenstad

Tijdens de zomernota 2019 is de motie 'Prioriteiten van handhaving verleggen naar de binnenstad' ingediend. Door het college is toegezegd de motie mee te nemen in de prioriteringsdiscussie die aan het Uitvoeringsprogramma Bestemmen, Vergunnen, Toezicht en Handhaving 2020 voorafgaat. Met de motie wordt verzocht één van de grootste ergernissen van ondernemers, bewoners en bezoekers van de binnenstad van Enschede aan te pakken. Het gaat vooral om de brom- en snorfietzen die met onacceptabele snelheid de binnenstad van Enschede onveilig maken. In paragraaf 6.2 wordt beschreven hoe we in de uitvoering met deze motie omgaan in 2020.

2.5 Sluitende Beleids- en uitvoeringscyclus

BVTH-Uitvoeringsorganisatie

In het kader van de in het BVTH-beleid vastgestelde kwaliteitsdoelen zijn in 2019 diverse acties ondernomen binnen de BVTH-Uitvoeringsorganisatie. Hier hebben alle medewerkers van het cluster aan deelgenomen. Het accent heeft gelegen op drie pijlers en twee deelprojecten (cultuur en gevoel voor veiligheid) die als een saté-prikker door de pijlers heen lopen:

Verbeelding van de 'pijlers' van het cluster O&R 2.0

1 Vakbekwaamheid en competenties

Alle medewerkers van het cluster hebben meegedaan aan het traject om de vakbekwaamheid en competenties op teamniveau en van iedereen individueel in beeld te brengen. Hiermee is het ontwikkelingstraject om een kwaliteitsslag te maken met het hele cluster van start gegaan (zie verder ook onder [Kwaliteitsverordening/-criteria VTH](#)).

2 Personeelsbeleid

Omdat het lastig is gebleken om gekwalificeerd personeel aan te trekken zijn enkele trajecten opgezet om potentiële kandidaten te bereiken. Zo is er een promotiefilm ontwikkeld om handhavers (BOA's) aan te trekken. Ook zijn er aantrekkelijke vacature teksten opgesteld en is aandacht besteed aan 'job-roulatie' en doorstroom naar andere functies. Ook zijn we met alle medewerkers individueel in gesprek gegaan over ontwikkeling, ambities en organisatieverandering.

3 Organisatieverandering

De organisatie van het Cluster is per 1 juli 2019 veranderd. Er zijn nu vijf afdelingen (Bestemmen, Vergunnen, Handhaven Bouwen & Milieu, Handhaven Openbare Ruimte en Staf). De organisatie is platter geworden doordat de laag met teamleiders eruit is gehaald. Verder heeft deze organisatieverandering er toe geleid dat taken van medewerkers zijn gewijzigd. Er zijn (op één na) andere afdelingshoofden gekomen en zij richten zich op people-management. Ook is er een Opdrachtgever aangenomen die onder andere de inhoudelijke aansturing van projecten op zich neemt.

4 Cultuur en gevoel voor veiligheid

Voor de saté-prikker cultuur is het uitgangspunt van de nieuwe organisatie is dat we werken vanuit dienstverlening richting de samenleving (dit vooruitlopend op de Omgevingswet). Daarbij denken we vanuit de keten Bestemmen>Vergunnen>Toezicht>Handhaving. Daarnaast is er een onderzoek geweest naar de omgangsvormen binnen het cluster. De aanbevelingen daarvan zijn overgenomen en betrokken bij de ontwikkelingen genoemd onder 1, 2 en 3.

Monitoring

Binnen de gemeente Enschede streven we ernaar te werken vanuit de Big-8-beleidscyclus (zie ook paragraaf 1.1). We geven uitvoering aan het programma, het tussentijds rapporteren vanuit de monitoring over de voortgang van de uitvoering, het behalen van de planning. Het beleid en/of programma worden waar nodig bijgesteld indien evaluatie daartoe aanleiding geeft.

Eind 2018 is het BVTH-beleid vastgesteld en vlak daarna het uitvoeringsprogramma 2019. Een bijzonder uitvoeringsprogramma, omdat het bestaat uit een Enschedees deel en een regionaal (ODT) deel. Maar ook bijzonder omdat meer dan voorheen aandacht (en tijd) is ingeruimd voor een aantal specifieke doelen uit ons BVTH-beleid (dienstverlening, uitvoeringskwaliteit en financiën). We hebben geconstateerd dat we behoefte hebben aan betere management- en stuurinformatie. We hebben behoefte aan rapportage op basis van criteria. Om dit voor elkaar te krijgen, hebben we in 2019 een eerste aanzet gemaakt om een monitoringssysteem op te zetten waarmee we tussentijds kunnen rapporteren en bijsturen mogelijk maken. Hiermee ligt er een goede basis om dit in 2020 verder uit te werken. Ook werven we voor 2020 een bedrijfsadviseur die (een groot deel van) deze taak in zijn/haar werkpakket krijgt. Het doel is een sluitende beleids- en uitvoeringscyclus.

Protocollen

In 2019 zijn er communicatie- en werkprotocollen opgesteld. Daarnaast wordt (afhankelijk van het traject risicoanalyse) het toetsprotocol geactualiseerd.

Communicatieprotocol

Het communicatieprotocol is een uitwerking van de preventiestrategie, waarin communicatie een belangrijke pijler is. We willen begrijpelijke voorlichting geven om te voorkomen dat het naleven van regels moet worden afgedwongen. Preventie is geen taak van een afdeling toezicht of handhaving alleen, maar kan in de gehele keten worden ingezet. Het is de saté-pen door de team-strategieën. Onze preventiestrategie is algemeen van opzet en biedt de kaders en uitgangspunten voor communicatie en dienstverlening. Om beter uitvoering te kunnen geven aan preventiestrategie is een communicatieprotocol opgesteld. Dit protocol is afgestemd op verschillende doelgroepen. Hierin komen verschillende dingen samen:

- het toegankelijker, eenvoudiger, begrijpelijker maken van de informatie op de website van de gemeente Enschede,
- commissie Klare Taal (o.a. het vereenvoudigen van processen en het opstellen van begrijpelijke brieven)
- Dienstverleningsprincipes Omgevingswet
- Meer gebruik van social media voor, tijdens en na inzet (projecten). Zo zijn bij handhaven openbare ruimte via Twitter 'Handhaving053' de nodige berichten gepost om daarmee ook een preventieve werking te hebben.

Werkprotocollen

Volgens de kwaliteitscriteria is het van belang om te handelen volgens werkprotocollen (procesbeschrijvingen). In 2019 zijn de werkprotocollen voor toezicht en handhaving opgesteld. In 2020 werken we verder aan de overige werkprotocollen.

Kwaliteitsverordening/-criteria VTH

In december 2016 heeft de gemeenteraad de Kwaliteitsverordening VTH vastgesteld. Op basis van de Kwaliteitsverordening VTH hebben wij aangegeven dat wij de wettelijke kwaliteitscriteria³ als uitgangspunt nemen voor de uitvoeringsorganisatie. Jaarlijks beoordelen wij of en in hoeverre we aan deze criteria voldoen.

³ Kwaliteitscriteria VTH 2.2

De wettelijke kwaliteitscriteria zien op de volgende onderdelen:

Deskundigheid en kritieke massa

In 2019 is veel aandacht besteed aan de kwaliteit/deskundigheid van medewerkers. Samen met een extern bureau is voor alle collega's die vanuit de wet VTH werken, inzet geleverd om aan te tonen dat wordt voldaan aan de in de wet VTH opgenomen kwaliteitscriteria. Niet alleen op basis van gevolgde opleidingen en behaalde diploma's maar juist ook door ervaring te kwantificeren. Daarnaast is voor alle medewerkers binnen het cluster O&R een traject gestart dat is gericht op competenties (vaardigheden). Aan de hand van het profiel van een Omgevingsadviseur is binnen de verschillende teams in zogenoemde expertmeetings gesproken over welke 2 of 3 competenties voor dit team het meest van toepassing zijn. Vervolgens hebben alle collega's hun eigen portfolio gevuld. Ook hebben zij een 360 graden feedback uitgevoerd en aan de hand van een rapportage zicht gekregen op hun eigen vaardigheden.

Procescriteria

Conform de kwaliteitscriteria is het van belang om te handelen volgens werkprotocollen (procesbeschrijvingen). In 2019 zijn de toezicht- en handhavingsprocessen verder geactualiseerd en doorontwikkeld (zie hierboven onder Protocollen).

Conclusie

Het basistakenpakket is ondergebracht bij de Omgevingsdienst Twente, zodat voldoende robuustheid (voldoen aan de kritieke massa) is geborgd. Ook voor de overige Wabo-taken voldoen wij aan de kwaliteitscriteria.

2.6 Clusterbrede en/of afdelingsoverschrijdende activiteiten

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt steeds meer onderdeel van ons reguliere werk. In 2019 zijn we onder meer bezig geweest met de aanleg van de eerste zonnevelden en met de ontwikkelingen rond de energie-prestatie-coëfficiënt (EPC) en de BENG (eisen voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen). De vergunningen voor de eerste zonnevelden zijn in 2019 verleend.

We hanteren in Enschede voor nieuwbouw een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van 0,2. Dit is strenger dan de landelijke eis. In 2019 hebben we de ontwikkelingen rond de BENG-eisen gevolgd en er samen met andere gemeenten voor gezorgd dat de verlaagde EPC doorloopt totdat de BENG van kracht wordt.

Project onzelfstandige bewoning

De beleidsregel "Onzelfstandige bewoning Enschede" wordt geëvalueerd. Enerzijds vanuit de wens om kamerverhuur aan doelgroepen (meer) mogelijk te kunnen maken. Anderzijds vanuit de toenemende aandacht voor de gevolgen van kamergewijze verhuur voor de leefbaarheid in de wijken (Zie ook het toegenomen aantal klachten over dit onderwerp in 2019). Deze ontwikkelingen hebben bestuurlijke prioriteit. De evaluatie vindt plaats met meerdere clusters en afdelingen (O&R, MO-zorg, de stadsdelen en het bestuur). Daarnaast wordt ook geëvalueerd met externe partijen (bewoners, politie, brandweer). Het traject is in 2019 gestart en zal doorlopen tot eind 2020. Het cluster Omgeving & Recht heeft in 2019 de punten voor evaluatie aangeleverd. Deze worden meegenomen in de totale evaluatie. Als gevolg van de evaluatie van de beleidsregel zal een herijking van het beleid voor onzelfstandige bewoning plaatsvinden in 2020. Vanuit alle afdelingen van het cluster O&R wordt hierover meegedacht.

Project breedplaatvloeren

In 2017 zijn er landelijk voorgeschreven richtlijnen opgesteld over hoe gemeenten om moeten gaan met breedplaatvloeren, dit naar aanleiding van de parkeergarage die is ingestort in Eindhoven. In Enschede hebben we hier onderzoek naar gedaan en hebben de geïnventariseerde gebouwen geclassificeerd naar verschillende risicoklassen, namelijk groen (= geen knelpunten), oranje (= nader onderzoeken), blauw (= nader onderzoeken) rood (= aanpassen) conform de voorgestelde aanpak. In Enschede hebben we:

- 5 gebouwen (blauw).

- 4 gebouwen en 3 gebouwdelen van 1 pand (oranje). Hier zijn tijdelijke maatregelen getroffen en dienen nog nader onderzocht te worden.
- 1 gebouwdeel rood, dit pand is constructief aangepast.

Op basis van deze classificatie is een bepaalde aanpak voorgeschreven, mede op basis van de landelijk voorgeschreven richtlijnen. Met de inzichten van nu blijkt dat er meerdere mechanismen problemen kunnen veroorzaken bij breedplaatvloeren. Daarom is er meer onderzoek nodig en zijn er in 2019 nieuwe richtlijnen gekomen. De ingezette lijn zal in 2020 worden voortgezet.

In 2020 gaan we hiermee aan de slag en zullen de eerdere bevindingen ook meegenomen worden in het plan van aanpak. Dit zal vooral capaciteit vragen van de constructeurs van vergunningen, de toezichthouders en de juristen van HBM.

Project Wet kinderopvang

Recent is gebleken dat een deel van de totale kinderopvang niet melding- of vergunningplichtig is voor brandveilig gebruik, maar men moet wel voldoen aan de technische eisen uit het Bouwbesluit 2012. Op dit deel van de kinderopvang vindt nu geen toezicht plaats. Het gaat hier om een groep met een hoog risico (niet zelfredzame personen). We starten in 2020 een project om deze situaties in beeld te brengen, toezicht te houden en waar nodig te handhaven. De medewerkers voor de uitvoering van de Wet kinderopvang worden met ingang van 1 januari 2020 bij de Afdeling Vergunnen ondergebracht.

Grote/complexe omgevingsrechtelijke dossiers

Rol van de omgevingsmanager

De omgevingsmanager wordt ingezet bij onder andere grote ruimtelijke initiatieven, complexe dossiers of dossiers met politieke gevoeligheid. Het werkveld van de omgevingsmanager is niet bij voorbaat al ingekaderd. Het is per casus afhankelijk waar de inzet gewenst is. De omgevingsmanager zorgt voor een goede overdracht naar het cluster O&R. De omgevingsmanager brengt verbindingen tot stand, zowel intern (binnen het cluster) als extern. Buiten het cluster wordt nauw samengewerkt met projectmanagers (GPO), de accountmanagers van het Ondernemersloket en stadsdeelmedewerkers. Daarnaast heeft de omgevingsmanager kennis van de wettelijke procedures in het fysieke domein. Met de input van initiatiefnemers en uit de organisatie adviseert de omgevingsmanager daar waar nodig de bestuurders vanuit een proactieve houding.

In 2019 hebben een aantal grote/complexe omgevingsrechtelijke dossiers de afdelingsoverschrijdende inzet nodig gehad onder regie van de omgevingsmanagers van de Afdeling Staf. Dit ging om de volgende dossiers:

- Luchthaven. Dit dossier gaat ook nog in 2020 een vervolg krijgen.
- Centrumplan.
- Kop Boulevard. Dit dossier gaat ook nog in 2020 een vervolg krijgen.
- Moskee. Dit dossier gaat ook nog in 2020 een vervolg krijgen.
- Zonnevelden. Dit dossier gaat ook nog in 2020 een vervolg krijgen.
- Kennispark.
- Transformatie Oude Ziekenhuis.
- Transformatie Ariënsplein.
- Campus Universiteit Twente.
- Aanleg N18.
- Uitbreiding Twence.
- Winkeltijdenverordening.
- Kampioenschap FC Twente.
- Demonstratie(s).

3 Verslag Bestemmen

3.1 Ontwikkelingen

Omgevingswet

De Omgevingswet werpt zijn schaduw vooruit. De gemeente Enschede is bezig de invoering voor te bereiden en te verkennen wat de implicaties zijn. Op een integrale wijze wordt er gewerkt 'in de geest van' de nieuwe wet. In 2019 is hierop voorgesorteerd met enkele experimenten en pilots. Zo hebben we een participatiespel gespeeld, hebben we geëxperimenteerd met de beleidsregels voor maatschappelijke functies en hebben we regels waar mogelijk al omgebouwd naar algemene regels.

3.2 Activiteiten

De beschikbare capaciteit is in 2019 voor het grootste deel ingezet op de reguliere (wettelijke) taken. Dit betekent voornamelijk het faciliteren van gewenste particuliere en maatschappelijke initiatieven, stedelijke ontwikkelingsprojecten via planherzieningen en afwijkingsbesluiten.

De afdeling Bestemmen adviseert in een vroeg stadium over de haalbaarheid, mogelijkheden en randvoorwaarden van gebiedsontwikkelingen, de inzet van juridisch instrumentarium en beleidsproducten- en processen, zoals structuurvisies en sectorale beleidsnota's.

Actualisatieplannen

In 2019 is het actualisatieplan "Boddenkamp 2018" vastgesteld en onherroepelijk in werking getreden. Het bestemmingsplan "Boeldershoek 2018" is vastgesteld. Vanwege een beroepschrift ligt dit actualisatieplan ter behandeling bij de Raad van State. De overige actualisatieplannen ('Getfert-Perik-Hogeland Noord', 'Stadsveld-Pathmos', 'Dolphia', 'Schuttersveld' en 'Twekelerveld' zijn als voorontwerp in een afrondende fase. In deze plannen wordt veel aandacht besteed aan het aspect cultuurhistorie.

Paraplu bestemmingsplannen

In 2019 zijn twee overkoepelende bestemmingsplannen in de vorm van een 'parapluplan' in procedure gebracht. Het bestemmingsplan "Parkeren Enschede" bepaalt dat bij het bouwen van gebouwen en/of bij het wijzigen van het gebruik van een gebouw of van een onbebouwd terrein de parkeernormen uit de 'Nota Parkeernormen Enschede 2017' van toepassing zijn. Dit plan is onherroepelijk in werking getreden. Het bestemmingsplan "Kwalitatief sturen op appartementen", door de Raad vastgesteld, is een doorvertaling van het actuele woonbeleid in een planologische regeling. Met dit nieuwe bestemmingsplan wordt beoogd kwalitatief te kunnen sturen op de toevoeging van nieuwe appartementen en studio's aan de woningvoorraad.

Stedelijke ontwikkelingsprojecten

Om de verschillende stedelijke ontwikkelingsprojecten juridisch-planologisch mogelijk te maken is er gewerkt aan diverse bestemmingsplannen.

Hieronder volgt een opsomming van de meest in het oog springende projecten.

- Procedure bestemmingsplan "Stadscampus Ariënsplein" is met succes afgerond
- Als vervolg op de Gebiedsstrategie Kennispark is de Structuurvisie Kennispark door de Raad vastgesteld.
- Overige plannen voor stedelijke ontwikkelingsprojecten die door de Raad zijn vastgesteld:
 - o Cobercoterrein (is inmiddels onherroepelijk in werking getreden)
 - o Boulevard 1945-324 (nieuwe bioscoop, is inmiddels onherroepelijk in werking getreden)
 - o Janninkkwartier (is inmiddels onherroepelijk in werking getreden)
 - o Perikweg 97 (voormalige locatie Nationale Reisopera)
 - o Roombekerveld
 - o Hulstraat
 - o Lage Bothofstraat (is inmiddels onherroepelijk in werking getreden)
 - o Brandweerkazerne Glanerbrug
- Kop Boulevard: Voor het ontwikkelingsplan worden eerst nog massa- en stedenbouwkundige studies verricht.

Specialistische thema's

Binnen het reguliere werk zijn een aantal specialistische thema's te onderscheiden. De volgende thema's hebben bijzondere aandacht binnen Bestemmen gekregen.

Hoogspanningsverbindingen/Verkabeling

De wet Voortgang Energie Transitie (VET) maakt het mogelijk dat gemeente(n) en provincie samen het initiatief nemen voor de eventuele verplaatsing of verkabeling van een hoogspanningstracé in woongebieden. In Enschede is deze wet van toepassing op het tracé in Twekkelerveld. In 2019 is verder verkend of verkabelen van het tracé kansrijk is.

Flora- en Fauna

De bescherming van flora en fauna is geregeld in de Wet natuurbescherming. De Provincie is hiervoor bevoegd gezag. Bij de afdeling Bestemmen is de taak ondergebracht om bij een aanvraag omgevingsvergunning te toetsen aan de Wet natuurbescherming. Ook bij andere ruimtelijke procedures als een project afwijkingsbesluit of bestemmingsplan wordt deze toets uitgevoerd. Het gaat hierbij jaarlijks om zo'n 150 adviesaanvragen. Vanaf juli 2019 is deze taak geheel ondergebracht bij afdeling Bestemmen.

Cultuurhistorie

De afdeling Bestemmen is (samen met de afdeling Vergunnen) verantwoordelijk voor de wettelijke taken op het gebied van monumenten en overig erfgoed. De specialisten hebben in 2019 geadviseerd bij omgevingsvergunningen van monumenten met vakinhoudelijke expertise over cultuurhistorie/monumenten.

Archeologie

Gemeenten houden (op basis van de Erfgoedwet) in hun bestemmingsplannen rekening met bekende of te verwachten archeologische vindplaatsen. Bij ruimtelijke procedures waar graafwerkzaamheden onderdeel van uitmaken, toetst de adviseur Erfgoed of onderzoek noodzakelijk is. Vanaf juli 2019 zijn deze taken ondergebracht bij de afdeling Bestemmen. Voorheen was dit afdeling Vergunningen. Er zijn zo'n 50 adviesaanvragen behandeld.

In 2019 is naast de afhandeling van adviesaanvragen aan de actualisering van het archeologiebeleid gewerkt. Inmiddels is er een database aangelegd met locaties waar onderzoek heeft plaatsgevonden en heeft 'Het Oversticht'⁴ hier een kaart van gemaakt.

Milieueffectrapportage (MER)

Afdeling Bestemmen levert 1 van de 2 personen die samen het gemeentelijke 'Kennispunt MER' vormen. Het is doorlopend advieswerk op het gebied van MER. Daarbij gaat het met name om de volgende werkzaamheden:

- Advisering over de vraag of MER of MER-beoordeling aan de orde is bij een plan of project.
- Beoordelen en (in geval van gemeentelijk plan/project) schrijven van aanmeldingsnotities ten behoeve van vormvrije MER-beoordeling.
- Advisering in volwaardige MER-procedures en beoordeling van milieueffectrapporten (MER; het resultaat van MER). Op dit moment loopt een MER-procedure voor de Energievisie welke naar verwachting in 2020 wordt afgerond.

3.3 Evaluatie & Bijsturing

De meeste speerpunten uit het uitvoeringsprogramma zijn in 2019 ook daadwerkelijk gerealiseerd. Met de huidige capaciteit konden we voldoen aan de diverse opgaven. De omvang van de inhuur in de flexibele schil was afhankelijk van de afspraken over de Grex-projecten. Al met al komt voorgaande erop neer dat er geen bijsturing voor Bestemmen noodzakelijk is.

⁴ Samenwerkingspartner. Het Oversticht adviseert ons over beeldkwaliteit van ruimtelijke plannen, aanvragen om omgevingsvergunningen en in geval van handhavingstrajecten.

4 Verslag Vergunnen

4.1 Ontwikkelingen

Organisatie & Dienstverlening

Zoals in paragraaf 2.5 is aangegeven is de BVTH-organisatie in 2019 veranderd. Alle vergunningverleners zitten nu in één afdeling en draaien nu ook als afdeling baliediensten.

Om de dienstverlening te verbeteren, hebben we klantreizen uitgevoerd. Dit is een middel om contactmomenten die een klant met ons heeft in beeld te brengen. De klant geeft aan of deze momenten voor hem positief, negatief of neutraal zijn. Op basis van deze inzichten is het proces voor de klant verbeterd, door de website toegankelijker te maken, brieven te vereenvoudigen en in een procesbrief duidelijk aan te geven wat de klant van ons kan verwachten. Dat laatste om de zogenaamde 'black box' voor de klant op te heffen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In 2019 hebben we een projectgroep ingesteld en is de pilot voor de Wkb opgestart (zie verder ook paragraaf 2.4). Een aantal medewerkers heeft hiervoor studiebijeenkomsten bezocht. Wij zijn in het 4^e kwartaal gestart met de eerste proefprojecten, waarin we gaan werken alsof de wet al ingevoerd is en we op basis van goed tijdschrijven de consequenties van de invoering inzichtelijk maken.

Omgevingswet

In 2019 hebben we ons voorbereid op de komst van de Omgevingswet. Hiertoe hebben we de eerste training(en) gevolgd (zie verder ook paragraaf 2.2).

Asbestdaken

Het voorgenomen verbod op asbesthoudende daken per 1 januari 2025 is in de loop van 2019 van tafel gegaan. Daarmee zijn de activiteiten die wij hiervoor hadden geprogrammeerd ook gestopt.

Invoering flitsvergunning

In 2018 en 2019 hebben we een tweetal experimenten met de flitsvergunning uitgevoerd. Wegens gebrek aan capaciteit (zie ook onder 4.2 Bouwen) hebben we in 2019 geen verder vervolg kunnen geven aan de daadwerkelijke invoering van de 'flitsvergunning'.

4.2 Activiteiten

Bouwen

In 2019 heeft de daling van het aantal aanvragen, die in 2018 was ingezet, zich verder voortgezet. Dit is onder andere te wijten aan een overspannen vastgoedmarkt. Ook de stikstofproblematiek en aangescherpte regelgeving inzake PFAS heeft zijn weerslag op het aantal (grote) bouwaanvragen (zie hiervoor ook paragraaf 2.2).

Door de teruglopende legesinkomsten hebben we afscheid moeten nemen van een groot deel van onze flexibele schil (2 fte). De hoeveelheid werk is niet in gelijke mate met de teruglopende leges afgenomen. Grote bouwprojecten vragen naar verhouding minder tijd dan kleine individuele bouw en verbouw projecten. De werkdruk is daarmee in de tweede helft van het jaar aanzienlijk toegenomen en procedures moesten vaker worden verlengd. Dit verlengen is in enkele gevallen noodzakelijk geweest, omdat wij meer tijd nodig hebben voor de beoordeling van de plannen. In de meeste gevallen wordt het verlengen echter gebruikt ten behoeve van de aanvrager. De aanvrager wordt daardoor in de gelegenheid gesteld om het bouwplan aan te passen, toch nog aanvullende stukken in te dienen om een weigering of buiten behandeling laten van hun aanvraag te voorkomen.

Milieu

Vanaf 1 januari 2019 worden de basismilieutaken verricht door de ODT. De niet-basistaken blijven we zelf uitvoeren. Hierbij valt te denken aan:

- het afhandelen van meldingen Activiteitenbesluit (ong. 1.700 inrichtingen type B);
- het opstellen van maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit (ong. 2.300 inrichtingen);
- het afhandelen van meldingen Besluit lozen buiten inrichtingen en bodemenergiesystemen (circa 50 per jaar);
- het opstellen Besluit MER-beoordeling (vormvrij) en

- het uitvoeren van geluidsmetingen bij evenementen.

Sloop

Per 1 januari 2019 zijn de basistaken overgegaan naar de ODT. Dit houdt in dat de behandeling van de sloopmeldingen bij de afdeling Vergunnen van de gemeente Enschede plaats vindt en toezicht wordt uitgevoerd door de ODT.

In 2019 zijn ten opzichte van 2018 in totaliteit ca. 200 minder sloopmeldingen gedaan. De sloopmeldingen zijn opgesplitst in bedrijfsmatige en particuliere sloopmeldingen. De daling heeft plaats gevonden in het aantal bedrijfsmatige sloopmeldingen. De reden hiervoor kan zijn dat het voorgenomen verbod op asbestdaken geen doorgang vindt en de daaraan gekoppelde subsidieregeling eveneens van tafel is.

Andersom heeft bij particuliere sloopmelding een stijging plaatsgevonden. Reden is naar alle waarschijnlijkheid de nieuwe werkwijze bij het afvalbrengpunt op West van Twente Milieu. Particulieren mogen zonder sloopmelding geen asbesthoudende materialen meer aanbieden. Ook zijn particulieren in de veronderstelling dat alle asbesthoudende materialen zondermeer door hen zelf verwijderd en afgevoerd mogen worden. Dit leidt tot meer te spenderen uren per sloopmelding en het geven van de juiste voorlichting.

Het aantal fte voor het behandelen van sloopmeldingen is in 2019 uitgebreid. Met deze uitbreiding kunnen alle sloopmeldingen worden afgehandeld. In 2020 verwachten we hetzelfde aantal sloopmeldingen te mogen ontvangen en te behandelen. De voorlichting aan particulieren kost echter veel tijd. De voorlichting vindt plaats via social media. Tevens wordt de website aangepast.

Stadserf-/Parkeer-/RVV-ontheffing

Een Stadserfontheffing, parkeeronthefing en/of RVV-ontheffing hebben vaak een relatie met elkaar, maar moeten elk op een andere manier (met elk een aparte afhandeltermijn) worden aangevraagd. Dit zorgt voor problemen bij de afhandeling van de aanvragen, maar ook bij Handhaving om te kunnen handhaven op wie welke ontheffing heeft. Om dit beter op elkaar af te gaan stemmen, hebben we in 2019 de pijnpunten geïnventariseerd. Het doel is om hier mee aan de slag te gaan en in 2020 een proces te ontwikkelen, waardoor deze ontheffingen goed op elkaar gaan aansluiten. Dit moet er vervolgens voor zorgen dat de afhandeling soepeler gaat verlopen, maar ook dat er voor Handhaving een beter zicht komt op welke ontheffingen zijn afgegeven.

Juridisch

De daling van het aantal vergunningaanvragen die al in 2018 is ingezet heeft ook gevolgen voor de juridische capaciteit binnen de afdeling. De complexiteit van de dossiers neemt daartegenover wel toe. Er wordt meer inzet gevraagd van de juristen in de afhandeling van dossiers. Dit komt met name naar voren bij het behandelen van complexe bezwaar- en beroepsprocedures. Hierin gaat veel voorbereidingstijd zitten. In 2019 zijn er 93 bezwaar- en beroepsprocedures gevoerd (In 2018 waren dit er 90). Een groot gedeelte van de procedures uit 2019 zijn complexe dossiers. De verwachting is dat deze trend ook in 2020 wordt voortgezet: er zijn nog veel lopende procedures uit 2019 die in 2020 worden voortgezet. Het aantal omgevingsvergunning aanvragen en vooroverlegplannen waarbij alleen sprake is van strijdig gebruik is toegenomen van 143 plannen in 2018 naar 190 plannen in 2019. Daarnaast waren er een aantal omgevingsvergunningaanvragen die met de uitgebreide procedure moesten worden vergund. Het kost veel tijd om deze procedure op de juiste manier te doorlopen. Voor de juridisch adviseurs is de werkdruk in het reguliere werk daarmee in het afgelopen jaar toegenomen.

Naast het reguliere werk zijn er veel ontwikkelingen in het werkveld die vragen om de inzet van juridische capaciteit. Met name de stikstofproblematiek, de Omgevingswet, het thema duurzaamheid (zonnevelden) en de casussen rondom Wonen en Zorg kosten veel tijd. Verder wordt er inzet gevraagd rondom het bestemmingsplan Kwalitatief sturen op appartementen en het beleid rondom onzelfstandige bewoning.

4.3 Evaluatie & Bijsturing

In de eerste helft van 2019 bleek dat de bouwaanvragen voor met name de grotere projecten achterbleven bij de geprognoseerde aantallen. De legesinkomsten namen daarmee drastisch af en dat noodzaakte ons tot het versneld inkrimpen van de flexibele schil (2 fte). In de praktijk bleek het werk echter niet in gelijke mate af te nemen, omdat met name de kleinere en individuele bouwaanvragen (waar minder sprake was van een stagnatie) naar verhouding meer behandelingstijd kosten. Naar 2020 toe is de huidige capaciteit weliswaar toereikend voor het reguliere werk, maar extra capaciteit is nodig voor bijvoorbeeld de (voorbereiding op de) implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Voor 2020 wordt daarom een tekort in capaciteit verwacht van ca 3 fte. Nu blijkt dat de laatste maanden de bouw van de grotere projecten weer aantrekt, wordt het vergroten van de flexibele schil nog urgenter. Het college wordt bij het vaststellen van dit BVTH-Jaarverslag voorgesteld hiertoe maatregelen te nemen.

5 Verslag Toezicht & Handhaving

5.1 Handhaven Bouwen & Milieu (HBM)

5.1.2. Ontwikkelingen

Organisatie

De afdeling HBM heeft te maken gehad met veranderingen binnen de uitvoeringsorganisatie. Zo is de beschikbare capaciteit in 2019 met enkele fte's gedaald, o.a. door de overgang van een aantal medewerkers naar de ODT. Door de veranderingen in de organisatie heeft een aantal medewerkers andere taken gekregen. Hierdoor kon minder capaciteit worden ingezet voor Toezicht en Juridisch.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In 2019 is een projectgroep opgestart voor het uitvoeren van pilots onder de Wkb (zie verder ook paragraaf 2.2). Een aantal medewerkers heeft hiervoor studiebijeenkomsten bezocht.

Omgevingswet

In 2019 hebben we ons verder voorbereid op de komst van de Omgevingswet. Hiertoe hebben we de eerste training(en) gevolgd en zijn we binnen HBM gestart met de aanloopfase naar een nieuw zaakstelsel (zie verder ook paragraaf 2.5).

Onderzoek Bestuurlijke Boete

Per 1 januari zijn wij begonnen met een onderzoek naar de invoering van de bestuurlijke boete. Er is een positief advies uitgebracht over het invoeren van de bestuurlijke boete. Dit zal leiden tot een aanpassing in de werkzaamheden.

Klachten

Vanuit bouw- en milieutoezicht is een toename van het aantal klachten waarneembaar. Het aantal controles aan de voorkant neemt af, maar door de toename van het aantal klachten wordt steeds meer inzet aan de achterkant van het proces gevraagd. Deze ontwikkeling is ook bij team Handhaven Juridisch merkbaar in de zin van vaker meedenken, afstemmen en het geven van juridisch advies en heeft ertoe geleid dat er een toename heeft plaatsgevonden in het aantal verstuurd vooraanschrijvingen en dwangsommen. Deze trend zal zich naar verwachting voortzetten in 2020.

Eind 2019 heeft het college besloten een tijdelijke stop op nieuwe kamerverhuurpanden in te voeren. Dit heeft als gevolg dat legalisatie van illegale situaties tijdelijk niet mogelijk is. Door de verwachte toename van het aantal klachten is ook de verwachting dat er meer illegale situaties worden gesignaleerd. Dit zal voor 2020 extra capaciteit vergen.

Gedogen

Als gevolg van een uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State⁵ in april 2019 dienen gemeenten anders om te gaan met gedogen. Dit heeft voor ons direct consequenties voor de gedoogstrategie. Bij de actualisatie van het BVTH-Beleid in 2020 wordt deze wijziging meegenomen.

Roestvrijstaal in zwembaden

In 2019 is een vervolg gegeven aan de uitvraag van de toepassing van niet-resistent roestvrijstaal (RVS) in zwembaden. Voor twee zwembaden is handhaving ingezet. Een ander zwembad is eind 2018 nieuw op de lijst gekomen. Inmiddels hebben alle zwembaden een onderzoek uitgevoerd en daarmee voldaan aan de onderzoeksverplichting van de Regeling Bouwbesluit 2012.

MIA-Acties (zie ook paragraaf 2.3)

MIA-acties vragen steeds meer juridische capaciteit. Met name op het gebied van onzelfstandige bewoning en zorg zien wij dat steeds vaker advies wordt gevraagd, maar ook dat hieruit meer zaken voortvloeien.

⁵ Uitspraak van 24 april 2019, zaaknummer 201801734/1/A1, ECLI:NL: RVS:2019:1356 en gevolgen voor Gedoogstrategie? -> meenemen in actualisatie- en kwaliteitsrapport BVTH-beleid 2020.

Prostitutiebranche

In het uitvoeringsprogramma 2018-2019 is opgenomen dat de nationale politie per 1 januari 2020 stopt met het bestuurlijk toezicht op de prostitutiebranche. Het toezicht zal dan door gemeenten zelf moeten worden gedaan. In de loop van 2019 is hier echter nog geen definitief besluit over genomen. Concreet betekent dit dat ook het aankomende jaar (2020) de prostitutiebranche nog onder toezicht staat van de nationale politie. De aanpak hiervan geschiedt via de bestuursrechtelijke weg en vraagt daardoor dan ook juridische capaciteit. Hoe dit in de jaren daarop eruit komt te zien is en welke invloed de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden prostitutiebranche (Wrp) hierop heeft, is nog niet duidelijk.

Asbestdaken

Het voorgenomen verbod op asbesthoudende daken per 1 januari 2025 is in de loop van 2019 van tafel gegaan. Daarmee zijn de activiteiten die wij hiervoor hadden geprogrammeerd ook gestopt.

Energie

Per 1 juli 2019 geldt de energie informatieplicht voor bedrijven conform de door de Overheid vastgestelde norm. Er is extra inzet gepleegd om invulling aan deze nieuwe taak te geven.

5.1.3. Activiteiten

Aantallen

Voor een specificatie van de (onderstaande) uitgevoerde werkzaamheden in 2019 verwijzen wij u naar Bijlage 1.

Bouwen

We hebben de laatste jaren te maken met een toename van het aantal klachten. Daarnaast wordt meer inzet gevraagd bij MIA-acties en evenementen. De aantallen te controleren bouwwerken voor nieuw- en verbouw lopen terug. Er vindt hierdoor een verschuiving in het werk plaats.

De laatste jaren is niet ingezet op toezicht van bestaande bouw en signaaltoezicht. Het is hierdoor onduidelijk of vergunninghouders de start van de werkzaamheden altijd melden. De afgelopen periode hebben we geconstateerd dat er ook grote projecten als een supermarkt of kamerverhuurpanden worden gebouwd of verbouwd zonder dit te melden bij de gemeente. Het risico hiervan is lastig in te schatten. Het gaat echter om functies die meestal geen groot risico met zich meebrengen.

Het reguliere toezicht op bouwen wordt uitgevoerd volgens het Integraal Toezichtprotocol. Dit toezichtprotocol is een door ons aangepaste versie van de landelijke versie. Bij toezicht is extra aandacht geweest op de voorwaarden voor het aanpassen of verbouwen van een monument.

Voor sloop wordt er enkel een quick-scan gedaan na de sloopwerkzaamheden en waar nodig ingezet op veiligheid voor de omgeving. Tot slot worden eigen waarnemingen gedaan die voortvloeien uit het toezicht, klachten of meldingen.

Milieu

Vanaf 1 januari 2019 worden de basistaken verricht door de ODT. De niet basis taken blijven uitgevoerd worden door Enschede. Het gaat om bijv. meldingen Activiteitenbesluit voor circa 1.700 inrichtingen type B, maatwerkvoorschriften Activiteitenbesluit voor circa 2300 inrichtingen, meldingen Besluit lozen buiten inrichtingen + bodemenergiesystemen (circa 50 per jaar), het opstellen Besluit MER-beoordeling (vormvrij) en geluidsmetingen bij evenementen. De lijnen t.a.v. de werkzaamheden van de ODT en gemeente zijn nog niet helemaal duidelijk. In de praktijk zal dit door goed overleg nader worden ingekleurd.

Milieutoezicht

Nu alleen het basistakenpakket (BTP) wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Twente (ODT) is

duidelijk wat er aan werk achter blijft. Van het totale bedrijvenbestand zijn 298 bedrijven per 1 januari 2019 over naar de ODT.

De 1768 bedrijven die niet onder het basistakenpakket vallen blijven door de gemeente Enschede gecontroleerd worden. Met de ervaring die in 2018 is opgedaan wordt het overgrote deel via branchecontroles gecontroleerd. Hierdoor ontstaat een beter beeld hoe het naleefgedrag binnen de specifieke branche is. Daarnaast is deze wijze van controleren beter geschikt voor communicatie vooraf en efficiënter tijdens het daadwerkelijke toezicht.

Het aantal door ons uitgevoerde controles is weergegeven in bijlage 1.

Klachten en meldingen

Na klachten en meldingen zijn controles uitgevoerd op basis van de in het Uitvoeringsprogramma 2019 vastgestelde prioritering. Het aantal klachten is in 2019 toegenomen. Daarnaast hadden in de periode van 1 januari 2019 tot 1 juli 2019 ruim 50% van alle klachten betrekking op onzelfstandige bewoning (zie ook paragraaf 2.6). Als gevolg hiervan zijn er tijdelijk geen klachten meer behandeld in de zomerperiode voor dit onderwerp. Na het openen van het Meldpunt Woonoverlast komen er meer klachten binnen op het gebied van woonoverlast. Verder merken we een toename in complexiteit van de klachten. Een klacht heeft vaak meerdere oorzaken en kan daarmee ook sector-overschrijdend zijn (bv. ook sociale aspecten). Het afhandelen van de klacht wordt daardoor complexer.

Juridisch

Het aantal keren dat we bouwwerkzaamheden stil leggen is toegenomen. Ook is er een toename van het aantal opgestelde vooraankondigingen en opgelegde last onder dwangsommen. Inwoners en bedrijven weten steeds makkelijker de weg in het bestuursrecht te vinden. Wij zien daarom ook een toename in het aantal bezwaren en beroepen. De deurwaarder wordt steeds vaker ingezet om verbeurde dwangsommen te innen.

Ten aanzien van het product Dwangbevel deurwaarder zien wij een verdubbeling vergeleken met de geprogrammeerde aantallen.

(Complexe) dossiers

Eind 2018 is drugsafval gevonden op een boerderij in het buitengebied van Enschede. In de eerste helft van 2019 zijn we druk bezig geweest met de juridische afhandeling hiervan. We hebben samen met de Politie oost Nederland en de Brandweer Twente een Protocol Aanpak Synthetische Drugs Twente opgesteld. Daarnaast is het dossier Akzo/Nouryon nog altijd actueel.

Ketenadvisering

Om meer betrokken te raken, samenwerking binnen en tussen afdelingen te verbeteren en een kwalitatieve impuls te geven aan handhaving, wordt steeds meer deelgenomen aan ketenadvisering bij vraagstukken rond ondermijning, illegale prostitutie, kamerbewoning en zorgfraude.

Versmeringen

Dit jaar hebben wij een toename in het aantal 'versmeringen' gezien. Op twee locaties is de situatie zodanig geëscaleerd, dat wij middels een last onder bestuursdwang hebben moeten ingrijpen. Dit betekent dat woningen door ons op kosten van de eigenaar worden ontruimd en schoongemaakt.

5.1.4. Projecten

Project breedplaatvloeren (zie ook paragraaf 2.6)

In voorgaande jaren hebben we een inventarisatie gemaakt van alle mogelijk verdachte gebouwen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot 18 gebouwen, waarvoor de eigenaren zijn aangeschreven om nader onderzoek uit te laten voeren. In 2019 zijn deze gebouwen geclassificeerd naar verschillende risicoklassen, namelijk groen (= geen knelpunten), oranje (= nader onderzoeken), blauw (= nader onderzoeken) en rood (= aanpassen). Op basis van deze classificatie is een bepaalde aanpak voorgeschreven, mede op basis van de landelijk voorgeschreven richtlijnen.

In 2019 hebben we voor dit project eigenaren aangeschreven, toezicht gehouden en contacten onderhouden met eigenaren en samenwerkingspartners. De capaciteitsinzet is uitgevoerd zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma. De werkzaamheden voor dit project gaan ook in 2020 door.

Project Kinderopvang

Recent is gebleken dat een deel van de totale kinderopvang niet melding- of vergunningplichtig is voor brandveilig gebruik, maar men moet wel voldoen aan de technische eisen uit het Bouwbesluit 2012. Op dit deel van de kinderopvang vindt nu geen toezicht plaats. Het gaat hier om een groep met een hoog risico (niet zelfredzame personen). We starten in 2020 een project om deze situaties in beeld te brengen, toezicht te houden en te handhaven waar nodig.

Project aanpak volkstuinten

In 2019 is een start gemaakt met dit project. Aanleiding hiervoor waren het toenemend aantal klachten en ontwikkelingen waardoor de situatie langzaam is gaan verslechteren. De keuze is gemaakt om vanaf het 4^e kwartaal van 2019 en in 2020 alleen de excessen te handhaven.

Project Illegale bewoning campings

In 2019 is een start gemaakt met de evaluatie van de huidige aanpak illegale bewoning op campings. De eerdere aanpak heeft niet gezorgd voor het gewenste resultaat. De verwachting is dat in 2020 een vervolg kan worden gegeven met handhaving op dit gebied.

5.1.5. Evaluatie en bijsturing

Bouwen

We hebben minder bouwwerken voor nieuw- en verbouw gecontroleerd dan er was ingeschat in het uitvoeringsprogramma. Dit is met name het geval in de categorieën wonen en publiek. De aantallen voor overig toezicht zijn toegenomen. Er heeft dus een verschuiving plaats gevonden in het werk. Deze verschuiving is deels te verklaren doordat we merken dat de bouw minder capaciteit heeft dan voor de crisis en dat bouwen ook duurder is geworden. Dit heeft als gevolg dat er minder projecten worden uitgevoerd. Ook de recente ontwikkelingen rondom de stikstofdepositie spelen hierin een rol. Zoals gezegd heeft in 2019 bovendien een flinke toename van klachten, MIA's en evenementen plaatsgevonden.

Er is daarom in 2019 meer ingezet op klachten, B en C evenementen en MIA en minder op het toezicht op nieuw- en verbouw.

Milieu

De inzet op toezicht verplaatst zich naar andere activiteiten (zoals genoemd onder ontwikkelingen) en aandachtsgebieden. Het aantal inventariserende en themacontroles is flink toegenomen vanwege de verplichte informatieplicht energiebesparing.

Om toch voldoende op toezicht te kunnen blijven inzetten is bijgestuurd door meer in te zetten op veiligheids- en milieurisico's. Dit houdt ook in dat we in 2020 afzien van branchegerichte controles en meer op thema's gaan toezien (o.a. energie en duurzaamheid). De volgende onderwerpen zullen ook in het BVTH-

Uitvoeringsprogramma 2020 terugkomen:

- o Inventariserende controles;
- o Ongewone voorvallen;
- o Themacontroles;
- o Aantal controles op zaakniveau MIA i.p.v. aantal MIA-acties;
- o Administratieve afwerking ODT-zaken bij gemeente Enschede;
- o Het koppelen van TIM-registraties aan een controlezaak. Hierdoor ontstaat er een duidelijker beeld per inzet op een controlezaak.

Kanttekening

We hebben gemerkt dat bedrijven slecht op hoogte zijn van de verplichte meldingsplicht uit de Wet Milieubeheer en zich hierdoor niet melden. Hier zullen we extra aandacht aan besteden in het BVTH-Uitvoeringsprogramma 2020.

Juridisch

De prioriteitstelling voor de afhandeling van overtredingen is gevolgd en zaken waarin geen directe actie is vereist (bijvoorbeeld omdat er geen acuut gevaar is) worden later opgepakt. Ook in 2020 zetten we deze aanpak door. Voor het overige blijkt uit de cijfers een daling in het aantal gerealiseerde producten.

De inzet van de juridische capaciteit is bijgestuurd naar andere onderdelen (zoals genoemd onder ontwikkelingen). Er is bijgestuurd op meer ketensamenwerking, inzet op MIA-acties en naar inzet op samenwerking in andere domeinen (zorg en veiligheid). In 2020 wordt onderzocht in hoeverre door de beschreven ontwikkelingen (verdere) bijsturing op de capaciteit nodig is.

5.2 Handhaven Openbare Ruimte

5.2.1 Ontwikkelingen

Organisatie

Voor de medewerkers van HOR begon 2019 met een zeer droevige gebeurtenis, namelijk het overlijden van onze planner eind januari. Dit heeft een enorme impact gehad op de collega's. Het heeft ons ook doen beseffen dat deze solitaire functie kwetsbaar was door de wijze waarop deze functie tot dat moment (naar tevredenheid) werd ingevuld.

In 2019 is verder nadrukkelijk aandacht geweest voor veiligheid, samenwerking, integriteit en de sfeer binnen de afdeling. De functie van BOA, het werken in koppels en het werken in onregelmatige diensten kan leiden tot ongewenst gedrag. In 2019 hebben we daar extra oog voor gehad, omdat juist de BOA's onder een vergrootglas liggen en zij ook voor ondermijnende activiteiten een kwetsbare functie hebben. Daarom is bewustwording op dit vlak een essentieel onderdeel geweest.

Motie Binnenstad

Tijdens de zomernota 2019 is door raad de motie 'Prioriteiten van handhaving verleggen naar de binnenstad' aangenomen. Door het college is toegezegd de motie mee te nemen in de prioriteringsdiscussie die aan het Uitvoeringsprogramma Bestemmen, Vergunnen, Toezicht en Handhaving 2020 voorafgaat. Met de motie wordt verzocht één van de grootste ergernissen van ondernemers, bewoners en bezoekers van de binnenstad van Enschede aan te pakken. Het gaat vooral om de brom- en snorfietsen die met onacceptabele snelheid de binnenstad van Enschede onveilig maken. In het BVTH-Uitvoeringsprogramma 2020 hebben we beschreven hoe we omgaan met deze motie.

Meer vragen/verzoeken

We merken dat steeds meer partners een beroep doen op onze handhavingcapaciteit. De huidige manier van werken sluit niet meer aan bij deze tijd en bij de behoefte van inwoners, bedrijven en partners. De huidige manier van integraal handhaven betekent dat iedere BOA op elke willekeurige melding kan worden afgestuurd. Breed inzetbaar dus. Het aantal meldingen en het aantal vragen om inzet neemt echter aanzienlijk toe. Wat hierbij ontbreekt is dat we weinig tot geen zicht hebben op de resultaten van de inzet. Daarnaast is een veel gehoorde opmerking van inwoners, bedrijven of stadsdelen dat de BOA's weinig zichtbaar zijn.

Rooster

Al jaren wordt door de planners gewerkt met een rooster waarin de onregelmatige diensten van de BOA's worden gepland. Het betreft een 'uit de hand gelopen' excelsheet die niet in staat is de arbeidstijden en koppelingen met verlofdagen te bewaken. Daarnaast vergt het systeem veel handmatige bewerking. In 2019 is gestart met de oriëntering op een meer geautomatiseerd systeem met de nodige flexibiliteit. Er is een bedrijf gevonden dat een roostersysteem biedt dat een koppeling heeft met ons P&O (Youforce) systeem. Begin 2020 verwachten we dit roostersysteem geïmplementeerd te hebben. Het stelt de planners in staat op een eenvoudige manier het dienstrooster te plannen waarbij tevens de arbotijden en verlofuren worden bewaakt. Voor medewerkers is het rooster tevens digitaal beschikbaar op hun smartphone.

5.2.2 Activiteiten

Drank- en horecawet (Dhw)

Meer dan in andere jaren is ingezet op de Dhw. Dit was nodig omdat eind 2018 uit onderzoek bleek dat het slecht gesteld was met het hanteren van de juiste leeftijdsgrens in de Enschedese horeca. In slechts 18% van de gevallen werd aan een minderjarige mystery guest geen alcoholhoudende drank verkocht. In 2019 hebben we daarom meer controles gehouden dan in het verleden gebruikelijk was. Met minimale middelen zijn met name in het 3^e en 4^e kwartaal controles uitgevoerd binnen de Enschedese horeca.

Inmiddels zijn de eerste boetes (90 euro voor een minderjarige klant en 1360 euro voor de exploitant) uitgedeeld. De extra inzet van handhavers zal het komende jaar worden voortgezet. Horecabedrijven die nog niet aan het project NIX18 Enschede deelnemen, kunnen zich de hele maand oktober nog opgeven voor het tweede halfjaar. Zij draaien dan het laatste kwartaal 2019 en het eerste kwartaal 2020 mee en verkleinen de kans op een fikse boete.

Ook tijdens MIA-acties en evenementen werden controles op de drank & horecawet gehouden. Bij de verschillende evenementen is gecontroleerd op NIX18 waarbij minderjarigen betrappt werden op het drinken van alcohol terwijl deze nog niet de leeftijd van 18 jaar hadden bereikt. Daarnaast werden in samenwerking met de Nieuwe Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) controles uitgevoerd bij de Cocktails Bars (Postmix dranken = sterke drank) omdat er geen duidelijke etiketten aanwezig waren.

Ondermijning (zie ook paragraaf 2.3)

Tijdens het toezicht in de Stad hebben de BOA's oog voor ondermijnende activiteiten. Meerdere keren hebben de signalen geleid tot invallen door politie bij drugspanden (hennepkwekerijen) of tot een extra reden om, vanuit de politie in samenwerking met het team Veiligheid van de Concernstaf, actie te ondernemen. Maar ook andere organisaties, zoals de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD), weten raad met onze signalen.

Dit blijkt uit volgend praktijkvoorbeeld:

Tijdens een controle op het betaald parkeren troffen BOA's een gekopieerde parkeervergunning aan. Vervolgens werd bij de vergunninghouder aan de deur gegaan. Deze gaf aan de een familielid de originele kaart gebruikte. Men is toen samen met de vergunninghouder naar het andere voertuig gegaan. Daar kwam een familielid met de sleutel van het betreffende voertuig. Vervolgens bleek dat het om een leaseauto ging. Uit het leasecontract bleek dat het contract was afgesloten door een zorginstelling. Tevens zagen wij dat er geen verzekering was voor eventuele passagiers. Al met al een vreemde situatie. Omdat het om luxe (exclusieve) voertuigen ging hebben wij ook de gegevens van de leasemaatschappij opgezocht. De zaak is doorgezet naar 'Niet Plus'. Gevolg was dat het leasebedrijf is gecontroleerd door de FIOD en de hele voorraad in beslag is genomen.

FIOD valt binnen binnen bij autoverhuurbedrijf in Enschede

De FIOD heeft donderdag beslag gelegd op onder meer zeven Mercedesen, één Audi en vier aanhangers van een autoverhuurbedrijf in Enschede. Een 35-jarige man uit het Duitse Gronau is aangehouden.

Ook de fysieke en digitale administratie van het bedrijf is in beslag genomen.

De inval is onderdeel van een strafrechtelijk onderzoek naar witwassen en valsheid in geschrifte. De FIOD en politie starten het onderzoek na een tip van de Belastingdienst. Het vermoeden is dat verdachte zijn onderneming heeft gefinancierd met crimineel geld.

Valse leenovereenkomst
Om de herkomst van het geld te verdoozelen heeft verdachte een vermoedelijk valse leenovereenkomst overlegd. Daarnaast worden auto's van het bedrijf verhuurd aan personen die op papier niet over voldoende inkomsten beschikken om de autohuur te kunnen betalen.

Artikel over een Enschedese Casus Ondermijning

Brom- en snorfietzers (en fletzers)

Eind 2019 is er projectmatig ingezet op de handhaving van brom- en snorfietser en fietsers in de verschillende voetgangersgebieden. Dat deze inzet zinvol is, bleek uit een casus waarbij er sprake was van een aanrijding tussen een scooter en een voetganger. De projectmatige inzet op dit thema bevestigt dat deze werkwijze ook

goed werkbaar is voor andere thema's. In 2020 zal op dit thema het projectmatig werken verder worden ingezet, uitgewerkt en toegepast.

APV inzet Stadsdelen

In overleg met de Stadsdelen zijn verschillende thema's opgepakt. Dit heeft geresulteerd in een aantal boetes en waarschuwingen die in grafiek 3 hieronder worden weergegeven onder het thema APV.

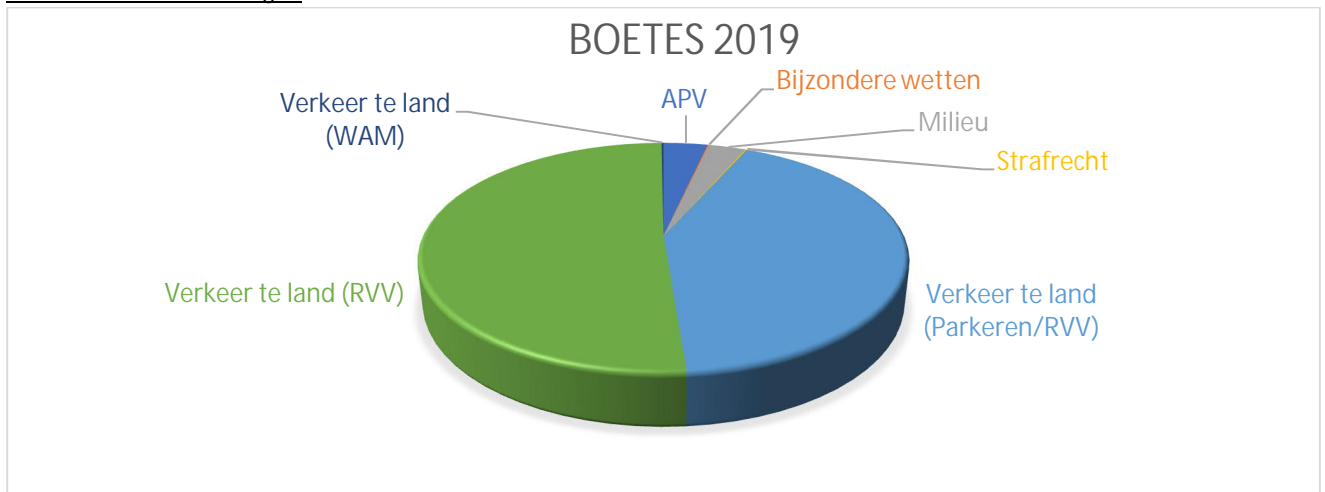
Parkeren

Het overgrote deel van de inzet gaat naar het toezicht op het parkeren in de stad. Dit kan zowel het fiscaal parkeren, ook wel betaald parkeren genoemd, (12413 naheffingen) zijn, als het strijdig parkeren volgens het Reglement Verkeersregels en Verkeertekens (1105 boetes en 1678 waarschuwingen) zijn.

Afval

Ook op afval wordt een zeer groot deel van de capaciteit van toezicht ingezet. De bewijslast is erg lastig bij afvaldumpingen, alleen een adresetiket is onvoldoende. In 2019 heeft dit tot minder boetes geleid dan in voorgaande jaren. Een andere werkwijze zal nodig zijn, meer projectmatig (gericht) en mogelijk niet in uniform om daarbij bij hotspots eerder een 'heterdaad' te kunnen constateren. De zo goed als zekere invoering van de bestuurlijke boete in 2020 kan ook bijdragen aan een eenvoudiger bewijslast en het terugdringen van het aantal afvaldumpingen.

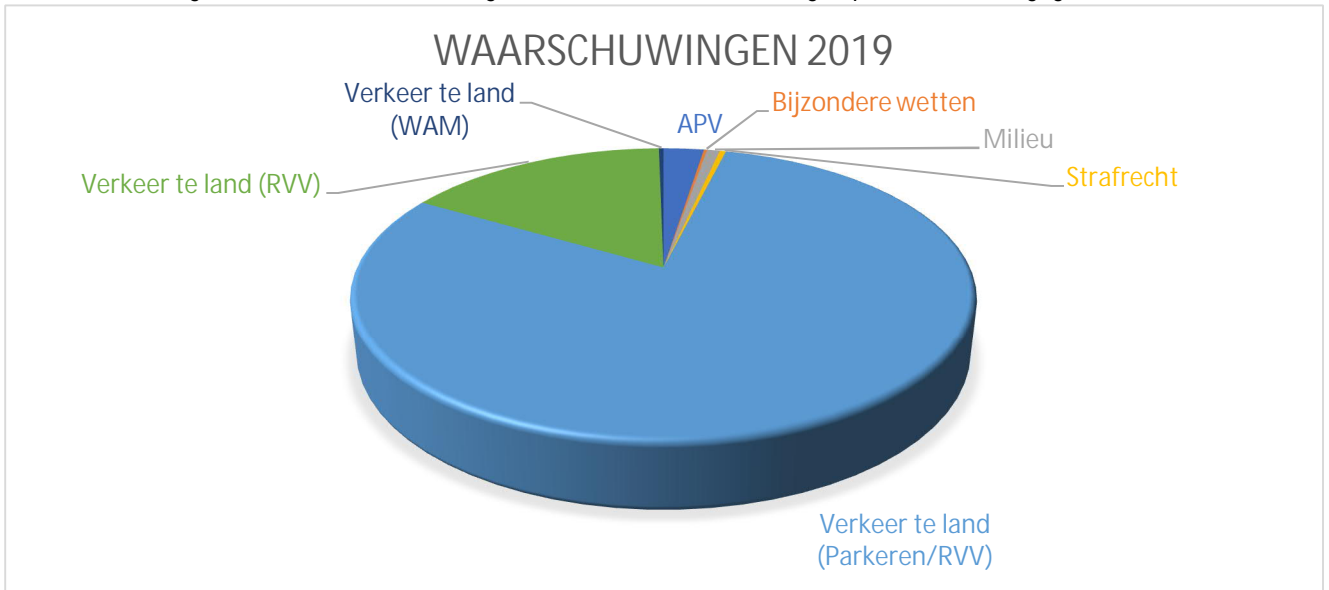
Boetes en waarschuwingen

Grafiek 1 Boetes op thema (gebundelde feitcodes feitenboekje OM)

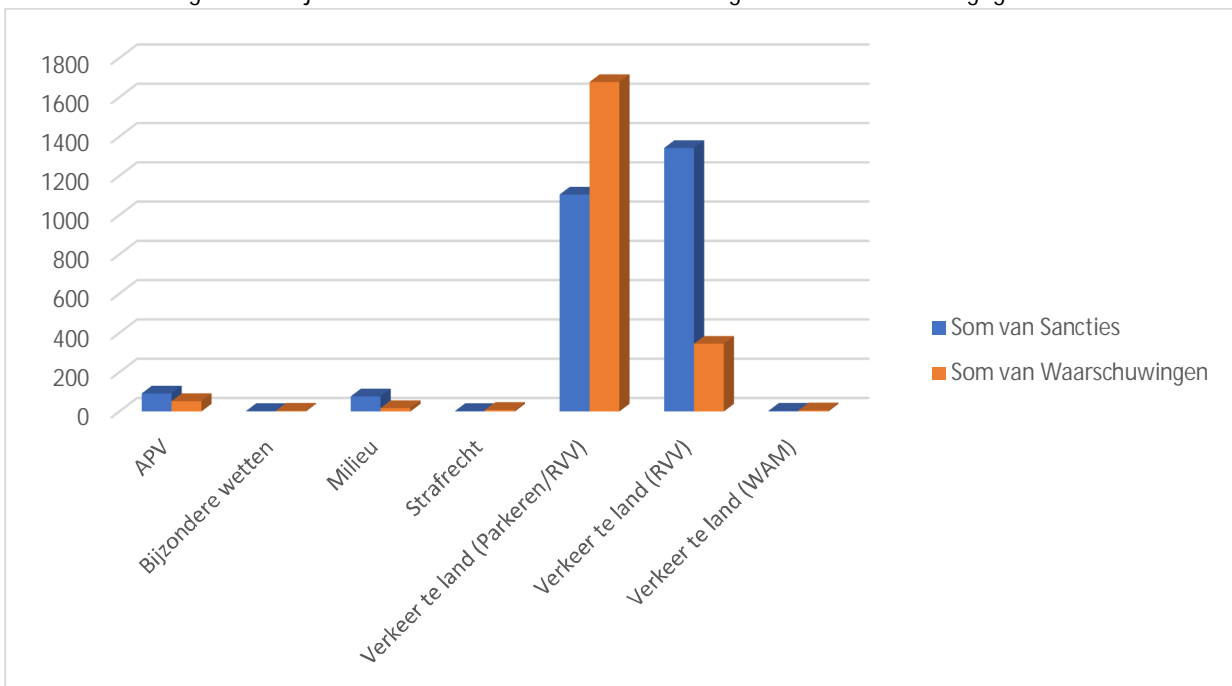
Naast dat een boete kan worden uitgeschreven heeft de BOA ook de mogelijkheid een waarschuwing uit te schrijven aan de overtreder/betrokkene. De waarschuwingen worden geregistreerd en zijn bij een volgende controle zichtbaar voor de BOA.

In onderstaande grafiek wordt de verhouding van het aantal waarschuwingen per thema weergegeven.

Grafiek 2 Waarschuwingen op thema (gebundelde feitcodes feitenboekje OM)

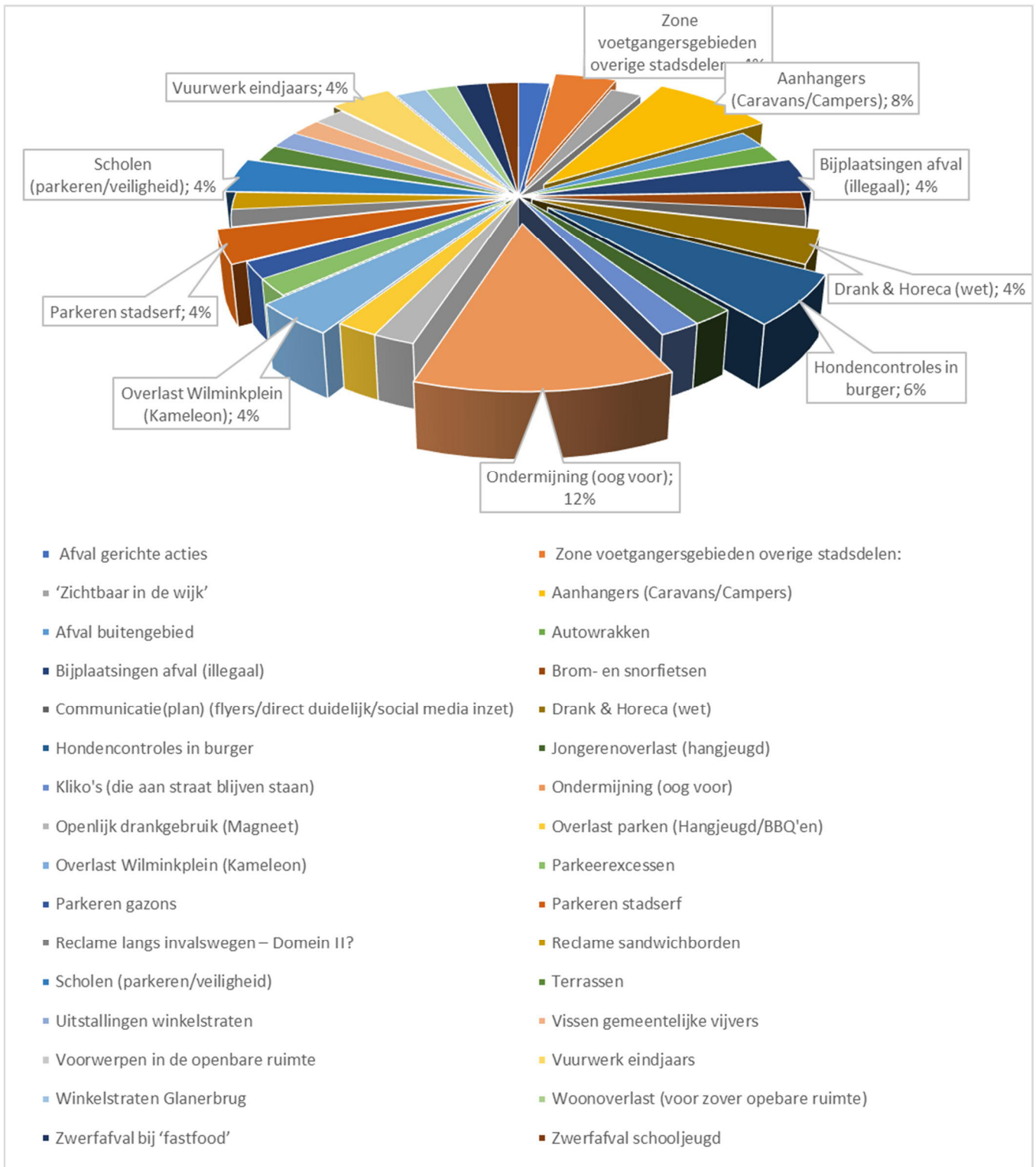
In onderstaande grafiek 3 zijn de aantallen boetes en waarschuwingen naast elkaar weergegeven.

Grafiek 3 aantallen boetes en waarschuwingen op thema (gebundelde feitcodes feitenboekje OM)

5.2.3 Projecten HOR

Om invulling te geven aan informatie gestuurde handhaving (thema's), meer zichtbaar te zijn en om een beter beeld te krijgen van het effect van toezicht, worden onderwerpen zoveel mogelijk projectmatig opgepakt. Bij projecten is de verwachting dat daardoor beter inzichtelijk wordt of inzet heeft bijgedragen aan de problematiek. In het 4^e kwartaal van 2019 zijn met de stadsdelen en de BOA's gesprekken gevoerd om op te halen welke thema's en welke behoefte er is aan onderwerpen waarop projectmatige inzet wenselijk is. Dit heeft de volgende informatie en vraag om inzet opgeleverd.

Grafiek met overzicht van vraag om projectmatige inzet

5.2.4 Evaluatie & Bijsturing

Projectmatig toezicht (zie ook paragraaf 5.2.3)

We blijven integraal handhaven. Met andere woorden; iedereen blijft breed inzetbaar en moet van alle activiteiten op hoofdlijnen de kennis en vaardigheid bezitten. Gemeenten hebben een beginselplicht tot handhaving, maar kunnen in de praktijk nooit alle overtredingen zien en handhaven. Daarom willen we de manier van inzet veranderen. Meer inzetten op projectmatig toezicht (zichtbaar in de omgeving) en minder op reactief toezicht (overtreders sanctioneren). Omdat niet alle thema's zich lenen voor projectmatig werken zal ook nog in 'roostervorm' gewerkt worden, waarbij het rooster overigens niet leidend is.

Nog meer naar Informatiegestuurd handhaven

Met informatiegestuurde handhaving willen we de handhavingscapaciteit inzetten op de plaatsen waar dat het meest nodig is (probleemgericht) en waar dat het meeste resultaat kan opleveren (resultaatgericht). Deze werkwijze versterkt de beperkte uitvoeringscapaciteit doordat handhavers sneller en adequater kunnen reageren, er doelen aan kunnen worden verbonden, prioriteiten kunnen worden gesteld en risico's kunnen worden beheerst.

We halen via informatie gestuurd handhaven signalen op waar onze inzet nodig/wenselijk is. Dit kan via eigen professionele kennis, via input van de partners (stadsdelen, politie, bestuurders), (veelvuldige) signalen van inwoners en/of bedrijven of via 'big data'.

Daarnaast kan het worden gezien als verantwoordingsinstrument: de resultaten van handhavingsinspanningen zijn op deze manier beter te verantwoorden naar inwoners, betrokken partners en intern. Ongewenste gedragskeuzes van personen (inwoners, bedrijven en/of bezoekers) die leiden tot hinder/overlast bij andere personen willen we beïnvloeden. We zetten in op maatregelen die ongewenst gedrag beïnvloeden, zodat er minder overlastsituaties ontstaan, waardoor de leefbaarheid wordt verbeterd. Dit vraagt om maatwerkgerichte aanpak bij de overlastsituaties/gebieden. Hierbij zal samen worden gewerkt met betrokken partijen om zo effectief te kunnen handhaven.

Er is met de extra intensivering in handhaving (€714.000,-) extra structurele formatie gekomen. Hierdoor komt de bezetting om het programma uit te voeren minder onder druk te staan. Wel merken we dat steeds meer partners een beroep doen op onze handhavingscapaciteit. De landelijke overheid en de politie focussen zich op hun kerntaken. Hierdoor blijven de 'kleine ergernissen' liggen en worden deze door inwoners langzaam gevoeld als grote ergernissen. Daarom moeten we onszelf blijven uitdagen door zo effectief mogelijk te handhaven waar het probleem het meest gevoeld wordt en het resultaat het meest zichtbaar is. Op deze manier kan worden bijgedragen aan projecten in de stad en projecten die nodig zijn om de kwaliteit op peil te houden en te bevorderen.

Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om de bestuurlijke boete in 2020 in te voeren. Hier is in 2019 een aanzet toe gemaakt. Door de intensivering (extra middelen) is dit dichterbij gekomen. Dit zal, met name in het toezicht op het ontdoen van afval, een nieuw en beter instrument zijn.

Bovengenoemde wijzigingen worden ook meegenomen in de aanpassing van het BVTH-Beleid voor wat betreft de toezicht- en handhavingstrategie.

Afval

Net als voor Parkeren ontvangen we voor het toezicht op het aanbieden van huishoudelijk afval een jaarlijkse bijdrage. De inzet die onze BOA's hierop plegen is dan ook gerelateerd aan deze bijdrage. De gemeenteraad heeft in 2019 besloten de incidentele middelen voor toezicht en handhaving op afval (2 fte) vanaf 2020 structureel te maken.

6 Verslag Brandweer Twente (BT)

6.1 Inleiding

Met de regionalisering van Brandweer Twente per 1 januari 2013 is besloten dat Brandweer Twente de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid uitvoert. Gemeente Enschede is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De taken worden uitgevoerd vanuit de doelstelling:

Het, in samenspraak met de Twentse gemeenten, realiseren van een hoogwaardige uitvoering van taken en gezamenlijke projecten op het gebied van toezicht en het leveren van een relevante bijdrage aan meer veiligheid en betere naleving in Twente.

6.2 Verslag advisering

Doorontwikkeling advisering en toezicht brandveiligheid en Veranderende rol Brandweer

De Brandweer Twente is onderdeel van de Veiligheidsregio Twente en adviseert gemeenten op brandveilig gebruik. Enschede heeft meegedaan met een proef van de brandweer. Het gaat hierbij onder andere om het thematisch toezicht, digitaal toezicht, de verdere implementatie van het Risico Afwegingsmodel Toezicht en de herziene werkwijze toezicht. De brandweer wilde daarnaast meer aan de voorkant adviseren. Hierbij hoort het ontwikkelen van een sterke kennis- en informatiepositie. Dit heeft ook invloed (gehad) op de samenwerking met ons. Deze manier van werken maakt nu onderdeel uit van het BVTH-beleid en is in 2019 geïmplementeerd.

Om bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te kunnen houden met een mogelijk ongeval met gevaarlijke stoffen moet er inzicht zijn in wat er kan gebeuren en wat de gevolgen daarvan zijn. Brandweer Twente heeft specialistische kennis van de gevaren en gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen en is de deskundige op het gebied van hulpverlening en zelfredzaamheid. Zij kan daardoor het inzicht verschaffen dat nodig is voor een bewuste verantwoording van de omgevingsveiligheid. Door dit inzicht in een vroeg stadium bij planvorming te betrekken kan een planontwerper bepalen waar tegen de minste kosten het meeste resultaat kan worden bereikt.

Ruimtelijke ordening

Volgens artikel 2 van de Wet Veiligheidsregio's zijn burgemeester en wethouders belast met de organisatie van de brandweertzorg. Impliciet betekent dit ook dat zij de zorg hebben voor de voorwaarden om een brand te kunnen bestrijden. Hierbij hoort ook de zorg voor bereikbaarheid en bluswatervoorziening. Deze thema's hebben een directe relatie met ruimtelijke ordening en horen daarmee in een bestemmingsplan aan de orde te komen. Brandweer Twente kan advies geven op de specifieke afstemming van de bluswatervoorziening en bereikbaarheid op de risico's in het plangebied.

In dit kader heeft Brandweer Twente in 2019 bij 7 gevallen advies gegeven.

Sinds eind 2018 heeft de afdeling Bestemmen van de gemeente Enschede het voornemen om, daar waar van toepassing, ook de fysieke veiligheidsaspecten op te nemen in het bestemmingsplan. Om dit vorm te geven is er overleg over een uitbreiding van onze adviestaken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze uitbreiding richt zich onder ander op de opkomsttijd, de bereikbaarheid en de bluswatervoorziening van een plangebied. Ook is het onderdeel externe veiligheid opnieuw onder de aandacht gebracht.

Aangezien er sprake is van een andere werkwijze moet dit nog verder groeien. Desondanks heeft Brandweer Twente de afgelopen periode bij enkele plannen meegedacht en/of heeft een schriftelijk advies uitgebracht. Dit waren plannen waar externe veiligheid geen rol speelde maar waar we uitsluitend in zijn gegaan op de fysieke veiligheidsaspecten.

Milieu

Brandweer Twente heeft in 2019 tweemaal geadviseerd bij omgevingsvergunningen op het onderdeel 'Milieu'. Deze adviezen waren gericht op verschillende onderdelen, zoals:

1. De bescherming van de omgeving door maatregelen die het bedrijf heeft getroffen zodat zowel de personen in het bedrijf als in de omgeving perspectief wordt geboden zichzelf in veiligheid te brengen.
2. Het adequaat en veilig kunnen functioneren van de repressieve dienst van de overheidsbrandweer en de geneeskundige hulpverleningsdiensten, dan wel de bedrijfsbrandweer.

Bouwen en brandveilig gebruik

Brandweer Twente levert expertise door op verzoek van gemeente Enschede te adviseren op een aanvraag omgevingsvergunning. Brandweer Twente heeft specifieke kennis en ervaring over en met de interactie tussen gebouwkenmerken, mensenmerken, brandverloop en de interventie door de interne hulpverlening en door de brandweer (Basis voor Brandveiligheid).

Deze expertise wordt gevoed vanuit het optreden bij incidenten, brandonderzoek en evaluaties van branden. Het advies is met name gericht op de veiligheid van de in het gebouw aanwezige personen en de mogelijkheden voor (veilig) brandweeroptreden.

Dit heeft in 2019 geresulteerd in de volgende hoeveelheden adviesaanvragen:

Onderdeel	Positief advies	Positief onder voorwaarden	Negatief advies	Totaal:
Omgevingsvergunning 'Bouwen'	67	46	40	153
Omgevingsvergunning 'Brandveilig gebruik'	9	2	8	19
Melding brandveilig gebruik	8	2	1	11
Installaties	44	3	10	57
Totaal	128	53	59	248

Wij hebben geen redenen om aan te nemen dat er in 2020 grote verschillen zullen zijn ten opzichte van 2019.

Evenementen

Brandweer Twente kijkt per evenement naar de realistisch te verwachten risico's en aan de hand hiervan wordt beoordeeld of dit evenement op een veilige manier kan plaatsvinden. Hierbij wordt ook gekeken naar de beschikbare operationele capaciteit bij de hulpdiensten.

De brandweer heeft een adviserende rol en richt zich op een aantal brandveiligheidsaspecten. Denk hierbij aan bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van een incident, brandveiligheid van tenten en andere objecten inclusief toe te passen materialen, maximaal toe te laten aantal bezoekers, vluchtveiligheid van het publiek en het veilig gebruik van gasflessen ten behoeve van het bereiden van voedsel. Bij het opstellen van een advies toetst de brandweer of aan alle risico's is gedacht en of er voldoende maatregelen door de organisatie worden getroffen om risico's te voorkomen dan wel te verminderen.

Hierbij het overzicht van alle door Brandweer Twente geadviseerde evenementen in 2019

Soort evenement	Positief onder voorwaarden	Negatief advies	Algemene regels	Totaal:
A	21	1	82	104
B	24	4	14	42
C	11	0	0	11
Totaal	56	5	96	157

Toelichting op de tabel

Advies positief onder voorwaarden

Onder dit resultaat is te zien op hoeveel evenementen wij positief hebben geadviseerd maar waarbij wij wel specifieke brandveiligheidsrisico's hebben geconstateerd. In onze advisering hebben we maatregelen en voorwaarden voorgesteld om deze risico's te voorkomen, al dan niet te beperken. Bij een aantal van deze evenementen adviseren wij aan de gemeente om samen met de brandweer toezicht te houden en te controleren op deze specifieke brandveiligheidsrisico's.

Negatief advies

Met negatief advies wordt bedoeld dat we de gemeente (gemotiveerd) hebben geadviseerd de aangevraagde vergunning niet te verlenen.

Algemene regels

Sinds de invoer van het besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (BGBOP) is besloten geen adviesbrief meer op te stellen voor die aanvragen waarbij wij geen specifieke brandveiligheidsrisico's constateren. Dit scheelt ons per gemeente tijd in administratieve handelingen die wij goed kunnen gebruiken bij de advisering van complexere, meer risicovolle evenementen.

Wij zien Twente breed en zo ook bij Gemeente Enschede een toename in het aantal complexe (C) evenementen. Naar verwachting zal deze trend ook in 2020 worden doorgezet. Brandweer Twente levert in deze gevallen graag een bijdrage aan de (Multi) advisering.

6.3 Verslag Toezicht

Controles Brandveilig gebruik

Thema	Prognose	Gerealiseerd	Naleefgedrag
Logies	18	14	93%
Onderwijs en KDV	124	109	58%
Kamerverhuur	133	178	60%
Zorg	86	66	23%
Publiekstoegankelijk	114	125	70%
Totaal	475	492	

Controles overig

Soort	Gerealiseerd
Realisatie	103
Evenementen	36
Adhoc	19

De planning van de gemeente Enschede voor 2019 bestond uit 475 te controleren objecten. De periode waarin deze controles uitgevoerd zijn liep van 1 oktober 2018 tot en met 30 september 2019. In totaal zijn er in deze periode 492 objecten gecontroleerd.

Voor het feit dat er verschil zit tussen de prognose en het gerealiseerde, bestaan de volgende verklaringen:

- Verschillende zaken, met name binnen het thema zorg, zitten in een langdurig handhavingstraject. Hierdoor zijn zaken niet opnieuw bezocht;
- De toename in het aantal controles is geheel te wijten aan de hoeveelheid MIA-acties. Door de aanpak tegen ondermijning neemt het aantal MIA-acties toe. Bij deze MIA-acties zijn meerdere kamerverhuurpanden en publieke functies bezocht. Hier heeft gelijktijdig een controle op brandveilig gebruik plaatsgevonden.
- De toename in de hoeveelheid MIA-acties maar ook de toename in het aantal controles in de realisatiefase hebben ertoe geleid dat binnen de andere thema's nog niet alle panden zijn bezocht.

Het is lastig concreet te zeggen welke risico's er zijn vanwege niet uitgevoerde controles. Immers, die objecten zijn nog niet bezocht. Gelet op de resultaten van de wel uitgevoerde controles in Enschede zijn er geen directe aanwijzingen dat dit tot een onacceptabel verhoogd risico leidt. De frequentie waarmee de objecten worden

bezocht, komt door het niet realiseren van de planning lager te liggen (lees, datum controle schuift enigszins door), maar ze worden nog steeds wel bezocht.

6.4 Evaluatie en bijsturing

Het naleefgedrag is ten opzichte van vorig jaar over het algemeen iets gestegen. Dit is een positieve constatering.

Binnen het thema 'kamerverhuur' is echter een iets lager naleefgedrag waarneembaar. Een reden voor dit resultaat kan tevens de toename in de hoeveelheid MIA-acties zijn. Aangenomen kan worden dat deze groep mogelijk een minder veiligheidsbewustzijn heeft.

Het naleefgedrag onder zorginstellingen is binnen de gemeente Enschede laag. Veel zorginstellingen werken hard om aan een minimaal niveau van brandveiligheid te kunnen voldoen. Dit komt overeen met het landelijk beeld en heeft te maken met de transitie die de zorg heeft doorgemaakt van verzorgingshuizen naar individueel wonen. De bedrijfshulpverlening (BHV) en handjes aan het bed zijn verdwenen maar de gebouwen zijn niet aangepast aan dit gewijzigd gebruik. Tevens hebben zorginstellingen veel moeten bezuinigen. Dit inzicht is ook bij de zorginstellingen aanwezig. Bij veel instellingen wordt de brandveiligheid grootschalig opgepakt. Dit zijn echter kostbare en langdurige trajecten. Daarnaast trekken zorgverleners zich, als gevolg van de veranderingen in de zorgsector, meer terug als huisvester. Onduidelijk is wie deze taken overneemt en wie erop toe ziet dat er (brand)veilige zorg wordt verleend als er geen wettelijke vergunning- of meldingsplicht meer geldt.

In 2020 zal de zorg dan ook als belangrijkste thema in het VTH-programma opgenomen worden. Met name zal Brandweer Twente zich dan concentreren op het onderdeel hulp bij 'ontruiming bij brand'. Op basis van een nieuw verschenen 'Handreiking 7.11a voor toezichthouders' zal Brandweer Twente beoordelen of er in zorgfuncties voldoende ontruimers aanwezig zijn en daarmee voldoen aan artikel 7.11a uit het Bouwbesluit 2012.

Artikel 7.11a van het Bouwbesluit 2012 bepaalt dat er voldoende personen moeten zijn aangewezen om in geval van brand ontruiming snel genoeg te laten verlopen. Dat wil zeggen dat er van de aanwezige personen een aantal ("voldoende") als ontruimer moeten zijn aangewezen. Op ieder moment van de dag moeten er voldoende ontruimers aanwezig zijn.

Aan de hand van de handreiking zal een toezichthouder in een aantal stappen eenvoudig bepalen of een ontruiming snel genoeg kan verlopen. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de bouwkundige staat van het gebouw, de hulp die bewoners nodig hebben bij ontruiming en het aantal ontruimers dat beschikbaar is. De resultaten van de Handreiking kunnen daarbij tevens gebruikt worden om te zoeken naar verbeterpunten indien blijkt dat tijdig ontruimen een probleem is.

Verder zal voor de komende jaren brandveiligheid als onderwerp nog belangrijker worden als mensen langer zelfstandig blijven wonen en er meer vergunningsvrij kan worden gebouwd en bijvoorbeeld ook de implementatie van het Damoclesbeleid⁶ verdient bijzondere aandacht. Ook de aanpak van ondermijning verdient aandacht. Voorkomen moet worden dat de "onderwereld" zich middels bedrijven, in de bovenwereld nestelt en hierdoor de maatschappelijke integriteit, veiligheid en leefbaarheid aantast.

Toezichtstrategie in de gebruiksfase

De prioritering en de intensiteit van reguliere controles binnen de gemeenten in Twente worden bepaald op basis het 'Risico Afwegingsmodel Toezicht (RAT) Brandveiligheid'. Bij dit model is gebruikt gemaakt van de publicatie 'Basis voor brandveiligheid' om risico's binnen gebouwen beter te typeren. Risico's in gebouwen worden verdeeld in primair en secundair. Het gebouw als zodanig in samenhang met de omstandigheden van verblijf bepalen de primaire risico's.

⁶ Beleidsregel Damoclesbeleid 2018 gemeente Enschede, uitwerking van Artikel 13b van de Opiumwet

De risico's vanuit het gebruik (naleefgedrag) en de statistische informatie over brandincidenten bepalen de secundaire risico's. Een optimale afstemming tussen de primaire en secundaire risico's is uiteindelijk de belangrijkste voorwaarde voor een brandveilig gebouw.

Tenslotte wordt het toezicht op brandveiligheid telkens geoptimaliseerd op basis van de daadwerkelijke controle resultaten om risico's op een adequate manier te kunnen beïnvloeden.

Het afwegingsmodel biedt per gemeente handvatten voor eventuele verdere beleidsmatige sturing dan wel integratie van de lokale belangen (maatwerkafspraken).

Op basis van RAT wordt voorgesteld om in 2020 te focussen op de objecten conform de afgesproken objectenlijst en deze zoveel mogelijk te controleren.

Thema	Prognose
Logies	12
Onderwijs en KDV	44
Zorg	97
Kamerverhuur	214
Publieke functies	59
Totaal	426

Adhoc controles, integrale controles of een toename bij controle in de realisatiefase en/of evenementen kunnen van invloed zijn op onze capaciteit bij toezicht in de gebruiksfase.

Thematisch Toezicht

Evenals voorgaande jaren worden de diverse gebruikscategorieën gebundeld en binnen dezelfde periode binnen Twente gecontroleerd. De voorstelplanning van 2020 ziet als het volgt uit:

Gebrijksfunctie	Periode	Reden
Logiesfunctie	Januari en Februari	Tijdens het zomerseizoen zijn meer kamers bezet dan gedurende het winterseizoen (m.u.v. de feestdagen)
Onderwijsfunctie en Kinderopvang	Maart en april	Tijdens de schoolvakanties kunnen verbouwingen plaats vinden
Zorg, dagbesteding en cellingebouw	Mei t/m juli	Geen seizoensinvloeden.
Kamerverhuur	Juli t/m december	Start studentenseizoen. Natuurlijk moment voor nieuwe studenten
Overige/ publieke gebouwen	Gedurende het hele jaar	Extra aandacht omtrent brandveilig gebruik rondom festiviteiten (oktoberfest . Halloween, Kerst, Carnaval etc.

Toezichtstrategie in de realisatiefase

De primaire risico's van een te bouwen bouwwerk wordt bepaald op basis van RAT. Gekoppeld aan deze primaire risico's is het minimale ambitieniveau van Brandweer Twente vastgesteld in onderstaande tabel.

Het minimale ambitieniveau van de brandweer tijdens de realisatiefase			
Risicoklasse	Controlemoment	Controlefrequentie	Intensiteitsniveau
Aanvaardbaar	Een bestuurlijke afweging	Op verzoek	Op verzoek
Mogelijk	Tijdens de oplevering	1x	3
Belangrijk	Voor of tijdens de oplevering	1x	3
Hoog	Voor de oplevering	> 1x	3
Zeer Hoog	Voor de oplevering	> 1x	3

Voor toezicht in de realisatiefase is echter de prioritering en controlefrequentie van gemeente Enschede leidend. Brandweer Twente sluit op verzoek aan bij de bouwcontrole van gemeente Enschede en heeft in dit kader een adviserende rol richting het bevoegd gezag.

Toezicht bij evenementen

Team Advies van Brandweer Twente adviseren bij de aanvragen om evenementenvergunning of bij meldingen. Deze adviseert de gemeente, op basis van de risico's bij het evenement, wel of niet toezicht te gaan houden in het kader van brandveiligheid. Bij het advies om wel toezicht te houden wordt pro-actief een controle ingepland, tenzij de gemeente dit niet wil.

Bij de controle is in basis altijd ook een medewerker van de desbetreffende gemeente aanwezig. De werkwijze wordt daarbij omgedraaid naar een klantgerichte benadering. Veelal zal het hier om C-evenementen gaan. Daar waar team advies van Brandweer Twente de risico's beperkt acht, zal in basis ook geen toezicht worden gehouden door Brandweer Twente. Gemotiveerd kan het bevoegd gezag alsnog om toezicht verzoeken.

Bijlage 1 Aantallen Handhaven Bouwen & Milieu

Bouwen

Uitvoeringsprogramma 2019 – Bouwen	aantal verwachte bouwprojecten	Uren	aantal uitgevoerd
Bouwen			
Toezicht nieuw- en verbouw			
Wonen - categorie III	19	306	10
Publiek -catergorie III	4	77	2
Wonen categorie I - (<100.000)	29	49	19
Wonen categorie II - (<100.000 - 1.000.000)	126	1575	99
Wonen categorie III - (>100.0000)	19	612	7
Publiek categorie I - (<100.000)	5	16	1
Publiek categorie II - (<100.000 - 1.000.000)	17	319	6
Publiek categorie III - (>100.0000)	4	155	3
Bedrijf categorie I - (<100.000)	15	48	12
Bedrijf categorie II - (<100.000 - 1.000.000)	13	163	11
Bedrijf categorie III - (>100.0000)	6	174	5
Overig cat.1, 2 en 3	3	12	4
Vorbereiding, registratie, handhaving en werkverdeling -overleg		2167	
Subtotaal producten	260	5673	179
Controle ander bevoegd gezag	1	9	0
Sloop	10	30	16
Monumenten	10	60	6
MIA acties	10	60	21
Evenementen (controle constructies)	12	72	20
Klachten bouwen / RO en eigen waarnemingen	145	1920	359
Project breedplaatvloeren		243	
Subtotaal producten	188		422
Subtotaal uren toezicht		2394	
Totaal producten	448		601
Totaal uren		8067	

Milieu -1

Uitvoeringsprogramma 2019 – Milieu	4e kwartaal I 2018	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	4e kwartaal I 2019	Totaal UP 2019
Periodieke controles	38	100	47	8	193
Inventariserende controles	0	30	56	28	114
<u>Klacht / melding</u>	11	22	34	28	95
Themacontroles	1	20	1	27	49
Collegiale toets handhaving	0	0	0	0	0
Administratieve controle	0	0	0	0	0
Oplevercontroles	0	2	1	0	3
Ongewoon voorval	0	5	2	0	7
Controle evenement	1	0	0	1	2
Mia controles*	16	68	16	74	174
Hoofdzaken totaal	51	179	141	92	463
Ambt. hercontrole totaal	15	36	44	32	127
Totaal producten					590

*1 Opslag- en transport - daadwerkelijk aantal wijkt af van UP 2019 staat op 99, daadwerkelijk is 83 bedrijven

*2 Bouw en hout - daadwerkelijk aantal wijkt af van UP 2019 staat op 37, daadwerkelijk is 21 bedrijven

*3 voor de MIA zijn voor bouw en milieu in het UP 2019, 18 controles ingepland. Deze controles bevatten meerdere controles op objecten en inrichtingen per controle. Controle acties milieu zijn uitgevoerd maar niet meegenomen in het totaal, Zie tabblad MIA

Milieu-2

Uitvoeringsprogramma 2019 - Milieu	Aantal bedrijven UP 2019	Controles UP 2019	Overige controlezaken	Uren
------------------------------------	--------------------------	-------------------	-----------------------	------

Klasse II type B op branche

Klasse II Niet agrarisch	192	96		768
Klasse II agrarisch	102	34		272

Klasse 1 Type B op Branche

Opslag- en transport *1	83	83		792
Bouw- en hout *2	21	21		296
Tankstations wegverkeer	8	4		64
Hercontroles		68		272
Oplevercontroles		15		120
Klachten		80		800
MIA controles *3		18*		64
Subtotaal producten		357	88	
Totaal producten		445		
Uren producten				3448

Uitvoeringsprogramma 2019 - BOA II	Aantal verwachte producten	4e kwartaal 2018	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	Totaal UP 2019	Totaal 2019
Meldingen		172	139	332	219	0	690
Eigen waarnemingen							0
Opgemaakte PV's		5	4	8	18	0	30

Juridisch

Uitvoeringsprogramma 2019 – Juridisch	Aantal controles UP 2019	Aantallen UP 2019	4e kwartaal 2018	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	Totaal UP 2019
Juridisch check brieven	100	50	0	0	0	0	0
Voor aankondigingen	100	150	20	34	39	24	117
Handhavingsverzoeken	25	125	1	9	3	9	22
Last onder dwangsom	25	750	11	21	17	11	60
Last onder bestuursdwang	2	160	0	2	1	0	3
Invorderingstrajecten	15	600	5	1	2	2	10
Dwangbevel deurwaarder			3	5	4	0	12
Gedoogbeschikkingen	1	80	0	0	0	1	1
Dwangbevel deurwaarder	20	400	5	6	3	2	16
Project spoedlocaties	5	200	0	0	0	0	0
Bezwaar/beroep/voorl. Voorziening	15	600	9	7	11	3	30
Zaken openbare ruimte	15	300	3	1	3	4	11
DHW (waarschuwing, bestuurlijke boete, dwangsom/bestuursdwang)	20	600	1	1	1	3	6
Administratieve controles			0	0	0	0	0
Illegale prostitutie *2	20	600	2	4	4	6	16
Hennepteelt *2	5	100	0	0	0	0	0
Kwaliteit/professionalisering/Binnenwaaiers/Onvoorzien *3		900	0	0	0	0	0
Klachten/Adviezen/Handhavingstoetsen/Project bijdrage(n)/Ondersteuning inspecteurs/raadvragen	p.m.	157	0	0	0	0	0
Totaal producten	368		60	87	84	59	288
Totaal uren		966					

*1 Bodembeschikkingen, werk gaat naar ODT, afhandelen lopende zaken

*2 Illegale Prostitutie en Hennepteelt zaken zijn meegeteld onder voor aankondiging en/of last onder dwangsom

*3 Kolom niet ingevuld, capaciteit niet opvraagbaar

In het handhavingsprogramma zijn voor juridische werkzaamheden geen aantallen genoemd, de opgenomen uren zijn verwerkt in bovenstaande tabel.